

**Національна комісія,
що здійснює державне регулювання
у сфері зв'язку та інформатизації**

ЗВІТ

**Про роботу Національної комісії,
що здійснює державне регулювання
у сфері зв'язку та інформатизації
за 2017 рік**

КИЇВ 2018

ЗМІСТ

Публічність та відкритість діяльності НКРЗІ.....	5	РОЗДІЛ V Державний нагляд у галузі зв'язку та захист прав споживачів	35
РОЗДІЛ I Стан розвитку ринків послуг зв'язку та ІКТ.....	7	▶ Здійснення державного нагляду за ринком телекомунікацій та за користуванням радіочастотним ресурсом України у смугах радіочастот загального користування.....	35
▶ Загальна інформація про стан та тенденції розвитку ринків послуг зв'язку.....	7	▶ Забезпечення якості телекомунікаційних послуг	37
▶ Стан розвитку ринку послуг фіксованого телефонного зв'язку.....	9	▶ Захист прав споживачів.....	39
▶ Стан розвитку ринку послуг рухомого (мобільного) зв'язку	10	РОЗДІЛ VI Ресурсне забезпечення діяльності НКРЗІ.....	41
▶ Стан розвитку ринку послуг фіксованого доступу до Інтернету.....	11	▶ Кадрове забезпечення державного регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.....	41
▶ Стан розвитку ринку послуг поштового зв'язку	12	▶ Забезпечення надходжень до бюджету.....	43
▶ Стан показників розвитку ІКТ	13	▶ Документальне забезпечення і контроль.....	44
РОЗДІЛ II Нормотворча діяльність НКРЗІ у сфері зв'язку.....	14	▶ Підвищення ефективності використання ІКТ для виконання завдань НКРЗІ.....	45
▶ Нормативно-правові акти, підготовлені з метою адаптації законодавства України до законодавства Європейського союзу.....	14	РОЗДІЛ VII Діяльність Державного підприємства «Український державний центр радіочастот»	46
▶ Вжиті регуляторні заходи на ринку телекомунікацій	21	РОЗДІЛ VIII Пріоритетні завдання НКРЗІ та УДЦР на 2018 рік.....	56
РОЗДІЛ III Регулювання доступу до ринку телекомунікацій та сфери користування РЧР України.....	25	Додатки.....	57
▶ Реєстрація і ліцензування.....	25		
▶ Розподіл і використання радіочастотного ресурсу.....	26		
▶ Розподіл і використання номерного ресурсу.....	27		
▶ Взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж та доступ до інфраструктури.....	29		
РОЗДІЛ IV Міжнародне співробітництво та європейська інтеграція....	30		

ШАНОВНІ ПАНОВЕ!

Розвиток ринку електронних комунікацій забезпечується, перш за все, впровадженням нових технологій, створенням на їх основі нових послуг та сервісів. В силу низки обставин Україна опинилася в списку світових технологічних аутсайдерів. Але за останні кілька років, завдяки позитивним змінам у сфері державного управління, налагодженню конструктивного діалогу між учасниками ринку та представниками всіх гілок влади вдалося значно скоротити цей технологічний розрив. В 2015 році в мережах українських операторів мобільного зв'язку було запроваджено 3G-технологію. В 2016 році незалежним європейським консультантом компанією Analysys Mason Limited (Analysys Mason) було проведено дослідження стану розподілу радіочастотного ресурсу України та представлено пропозиції щодо вирішення проблемних питань для впровадження системи рухомого (мобільного) зв'язку четвертого покоління. В 2017 році, на основі цих досліджень, Комісією були розроблені, узгоджені із операторами ринку та внесені всі необхідні зміни в нормативно-правову базу для проведення прозорих та конкурентних торгів щодо видачі ліцензій на впровадження нової технології з урахуванням всіх особливостей українського ринку та необхідності забезпечення безперервності надання послуг абонентам. І сьогодні вже впевнено можна сказати, що в 2018 році українські споживачі отримають можливість користуватися сучасними послугами зв'язку із застосуванням LTE-технології.

Впровадження в Україні нових технологій – це потужний поштовх для розвитку ринку телекомунікацій та пов'язаних із ним інших сегментів економіки, це нові інвестиції та робочі місця для наших громадян, це підвищення іміджу країни на світових ринках та нові можливості для реалізації амбітних планів щодо інтеграції до єдиного європейського телекомунікаційного простору.

LTE-мережі можуть стати складовою у вирішенні питання щодо забезпечення послугами ширококутвого доступу на всій території країни. Розбудова інформаційної інфраструктури ширококутвого доступу до мережі Інтернет та підвищення якості послуг є ключовим завданням на наступні роки. За ініціативи НКРЗІ в 2017 році було розроблено та впроваджено значну кількість нормативно-правових змін, спрямованих на лібералізацію ринку, зменшення бар'єрів входження на ринок та регуляторного впливу на діяльність операторів, провайдерів телекомунікацій. НКРЗІ проводить системну роботу щодо забезпечення умов розвитку телекоммереж за рахунок спрощення умов доступу до інфраструктури об'єктів будівництва, транспорту та електроенергетики, підготовці заходів щодо конвергенції мереж фіксованого та мобільного зв'язку, вжиттю заходів для покращення якості послуг, що надаються операторами телекомунікацій.

Національний регулятор послідовний в своїх рішеннях щодо імплементації європейських практик у регуляторній діяльності та впровадженні норм і стандартів, що застосовуються в країнах ЄС. Але для досягнення максимального ефекту від впровадження змін ми маємо перезавантажити основні галузеві закони. Сучасний ринок потребує сучасного законодавства, що відповідає всім викликам часу, формує взаємовідносини між бізнесом та державою на засадах дійсно європейської демократії. Це можливо за умови консолідованої позиції як з боку ринку, так й з боку державних інституцій. Ефективність такої консолідації вже доведена, адже сьогодні ми користуємося 3G-мережами, а невдовзі матиме змогу оцінити всі переваги 4G-технології!

З повагою,
Голова Національної комісії, що
здійснює державне регулювання
у сфері зв'язку та інформатизації

Олександр Животовський

**ГОЛОВА НКРЗІ
Животовський
Олександр Миколайович**

**ЧЛЕН НКРЗІ
Склярів
Олександр Іванович**

**ЧЛЕН НКРЗІ
Бісюк
Олександр Анатолійович**

**ЧЛЕН НКРЗІ
Лагошин
Віктор Євгенійович**

**ЧЛЕН НКРЗІ
Гресько
Володимир Петрович**

**ЧЛЕН НКРЗІ
Дзюба
Сергій Вікторович**

Публічність та відкритість діяльності НКРЗІ

У 2017 році, на етапі реформи державного управління, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (НКРЗІ, Комісія), керуючись засадами публічності та відкритості, створювала належні умови для дотримання прав і свобод людини і громадянина при прийнятті та висвітленні регуляторних рішень, які відповідатимуть інтересам суспільства. Належне впровадження рішень та правових норм, створення умов для самореалізації громадян, зниження адміністративного навантаження державного регулювання відбувалося прозоро та передбачувано, було спрямованим на економічне зростання і сприяння розвитку підприємництва та інвестицій.

З метою оперативного інформування суспільства щодо діяльності НКРЗІ упродовж всього року **на офіційному веб-сайті установи** оприлюднювалася інформація про прийняті на засіданнях НКРЗІ рішення, новини, оголошення, план регуляторної діяльності на 2017 рік та зміни до нього, повідомлення щодо проектів нормативно-правових актів та аналіз регуляторного впливу до них, винесених Комісією на громадське обговорення, публічна інформація, створена в НКРЗІ, інформація щодо роботи із споживачами та зверненнями громадян тощо.

Комісія продовжувала практику обговорення проектів нормативно-правових актів, які стосуються регулювання трудових, соціальних, економічних відносин і розглядаються з урахуванням позиції сторін соціального діалогу у форматі відкритого спілкування з учасниками ринку та всіма зацікавленими сторонами. При вирішенні актуальних питань галузі, що потребують негайної уваги та підготовки і запровадження відповідних регуляторних рішень, НКРЗІ приймала відповідні рішення після оприлюднення проектів нормативно-правових актів для громадського обговорення на офіційному веб-сайті НКРЗІ. Так, для отримання зауважень і пропозицій у звітному періоді оприлюднено **20 проектів** нормативно-правових актів та аналізу регуляторного впливу до них, розміщено

17 звітів про базове або повторне відстеження результативності раніше прийнятих нормативно-правових актів.

Протягом 2017 року **засідання НКРЗІ**, що відбувалися у формі відкритих слухань, відповідно до поданих заяв відвідали понад **290** суб'єктів господарювання, представників громадськості, галузевих професійних об'єднань та українських ЗМІ.

Загалом у 2017 році на офіційному веб-сайті НКРЗІ трьома мовами оприлюднено **понад 420 новин**, які висвітлювали результати діяльності НКРЗІ (у тому числі на сторінках НКРЗІ у соціальних мережах).

З метою створення необхідних умов для реалізації права особи на доступ до інформації, виконання вимог законодавства, щодо оприлюднення інформації 10 жовтня 2017 року НКРЗІ запустила у тестовому режимі нову, адаптовану сторінку офіційного веб-сайту виключно для споживачів послуг зв'язку: <http://spz.nkrzi.gov.ua>. Це створило нові можливості сервісу, як для користувачів зі стажем, так і для новачків, адже сторінка містить необхідну інформацію щодо універсальних послуг, їх отримання та якості, вирішення питань під час користування послугами зв'язку, прав, обов'язків та відповідальності постачальників і споживачів послуг тощо.

Відповідно до принципів відкритості та прозорості, НКРЗІ неухильно виконувала вимоги **Закону України «Про доступ до публічної інформації»**: протягом 2017 року у встановлений законодавством термін **надано 103 відповіді** на запити громадян стосовно публічної інформації. На офіційному веб-сайті НКРЗІ оприлюднено Звіт про задоволення запитів на отримання публічної інформації, переважна кількість яких стосувалася даних про структуру та діяльність Комісії, а також роботи операторів і провайдерів телекомунікацій.

НКРЗІ забезпечує на офіційному веб-сайті щомісячне оновлення **системи обліку публічної інформації, розпорядником якої є Комісія**. До згаданої системи обліку протягом року було внесено **606 нових документів** (загальна кількість документів у системі наразі складає **3 467**).

Публічність та відкритість діяльності НКРЗІ

У рубриці «**Набори даних**» протягом 2017 року оновлено інформацію про **148** наборів даних НКРЗІ, що підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, і, відповідно, уся ця інформація направлялася до Єдиного державного веб-порталу відкритих даних.

Постійно вносилися актуальні зміни і до інших рубрик офіційного веб-сайту. Так, з метою забезпечення конституційних прав і свобод громадян, на головній сторінці офіційного веб-сайту створено окреме посилання «**Звернення громадян**» та оновлено зміст відповідної рубрики, яка містить докладну інформацію про те, як подати до НКРЗІ звернення для захисту своїх прав споживачу телекомунікаційних послуг, користувачу послуг поштового зв'язку чи радіочастотного ресурсу України (далі—РЧР).

Розділ «**Міжнародне співробітництво та європейська інтеграція**» доповнено новим підрозділом «**Ініціатива ЄС «Східне партнерство»**», який висвітлює діяльність Комісії у цьому напрямку, зокрема, у Мережі регуляторних органів електронних комунікацій країн Східного партнерства, з метою поглиблення співпраці держав Східної Європи і Південного Кавказу з Європейським Союзом, оновлення договірно-правової бази відносин, створення поглиблених та всеохоплюючих зон вільної торгівлі, задля лібералізації візового режиму між Європейським союзом та країнами-партнерами тощо.

У розділі «**Операторам, провайдерам**» у тестовому режимі започатковано підрубрику «**Система електронної звітності НКРЗІ**» з метою спрощення процедури подання звітності та інформації операторами, провайдерами телекомунікацій в електронній формі на офіційному сайті НКРЗІ з використанням електронного цифрового підпису, а також створення можливості автоматизованого збору, обробки та аналізу даних про діяльність учасників ринку.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОЇ ЗВІТНОСТІ НКРЗІ

Відповідно до вимог законодавства щодо оприлюднення офіційної інформації стосовно державної регуляторної політики НКРЗІ протягом 2017 року випустила 12 номерів журналу «**Бюлетень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (офіційне видання)**», у якому, зокрема, було надруковано два оголошення та відповідні матеріали щодо проведення тендеру на отримання ліцензій на користування РЧР для впровадження радіотехнології «**Міжнародний рухомий (мобільний) зв'язок ІМТ**» у смугах радіочастот 2600 та 1800 МГц.

Моніторинг публікацій в українських друкованих та онлайн-засобах масової інформації протягом 2017 року показав, що результати роботи НКРЗІ було згадано майже у **2 000 публікаціях** переважно позитивного та нейтрального забарвлення.

Розділ I. Стан розвитку ринків послуг зв'язку та ІКТ

Загальна інформація про стан та тенденції розвитку ринків послуг зв'язку

(Показники наведені за даними Державної служби статистики України, без врахування даних АР Крим та м. Севастополя, а також частини зони проведення антитерористичної операції)

У 2017 році доходи від надання послуг зв'язку склали 66 041 млн. грн., що на 6,7% більше ніж у 2016 році.

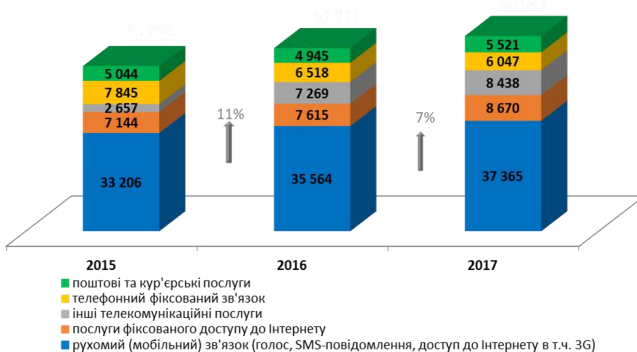
Доходи від надання телекомунікаційних послуг у 2017 році склали 60 520 млн. грн., що на 6,2% або на 3 554 млн. грн. більше ніж у 2016 році. Їх питома вага у доходах від надання послуг зв'язку склала 91,6%.

Доходи від надання послуг поштового зв'язку та кур'єрських послуг у 2017 році збільшились на 11,7% у порівнянні з 2016 роком та склали 5 521 млн. грн.

Основними сегментами на ринку послуг зв'язку залишаються рухомий (мобільний) зв'язок, фіксований зв'язок та фіксований доступ до Інтернету, спільна частка яких у загальних доходах від надання послуг зв'язку у 2017 році склала 78,9%.

Доходи від надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку та послуг фіксованого доступу до Інтернету демонструють тенденцію до збільшення протягом останніх років.

Динаміка доходів від надання різних видів послуг зв'язку* за 2015-2017 рр., млн.грн (з ПДВ)

Основними тенденціями розвитку були:

- розгортання телекомунікаційних мереж рухомого (мобільного) зв'язку четвертого покоління (4G) із застосуванням радіотехнології «Міжнародний рухомий (мобільний) зв'язок ІМТ» в смугах радіочастот 1800 МГц та 2600 МГц;
- підвищення попиту споживачів на мультимедійні конвергентні телекомунікаційні послуги, послуги міжмашинної взаємодії (machine-to-machine, M2M), послуги Інтернету речей (Internet of Things, IoT) та збільшення кількості власників багатофункціонального термінального кінцевого обладнання з безпроводовим доступом до Інтернету;
- застосування обмежувальних заходів (санкцій) доступу до інформаційних ресурсів країни-агресора, що є першим прикладом в історії України застосування законодавчих механізмів для закриття доступу до веб-ресурсів, що здійснювались на виконання рішення Ради національної безпеки і оборони України;
- продовження введення в експлуатацію телекомунікаційних мереж оперативно-диспетчерських служб центрів екстреної медичної допомоги і медицини катастроф та їх з'єднання з телекомунікаційними мережами загального користування (далі – ТМЗК) на рівні обласних центрів, що забезпечує централізацію приймання і обробки викликів за єдиним телефонним номером 103;
- забезпечення підготовки до використання телекомунікаційних мереж України в умовах надзвичайних ситуацій, надзвичайного та воєнного стану;
- створення умов для здійснення діяльності віртуальних операторів;
- посилення конкуренції між постачальниками послуг фіксованого доступу до Інтернету у зв'язку із запровадженням вимоги щодо обов'язкового зазначення в договорах з

Загальна інформація про стан та тенденції розвитку ринків послуг зв'язку

абонентами мінімальних швидкостей передавання та приймання даних;

- створення умов для розвитку благодійної діяльності в Україні із використанням засобів телекомунікацій шляхом запровадження процесу відправлення абонентами благодійних телекомунікаційних повідомлень.

Основними проблемами розвитку телекомунікаційних мереж є:

- організаційні та технологічні проблеми функціонування телекомунікаційних мереж на тимчасово окупованих територіях і на території проведення антитерористичної операції;
- низька ефективність управління ТМЗК, відсутність Національного центру оперативно-технічного управління мережами телекомунікацій України;
- нерівномірність забезпечення споживачів телекомунікаційними послугами, особливо у сільській, гірській місцевості і депресивних регіонах, у тому числі загальнодоступними телекомунікаційними послугами та послугами широкосмугового доступу до Інтернету (далі—ШСД);
- відсутність системності та координації дій в питаннях проектування, будівництва, реконструкції, модернізації, введення в експлуатацію телекомунікаційних мереж оперативно-диспетчерських служб центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф з ТМЗК;
- необхідність проведення постійного комплексу заходів із протидії та блокування діяльності незаконно створених на тимчасово окупованих територіях суб'єктів господарювання, що не зареєстровані згідно із законодавством України, та які не мають права здійснювати діяльність у сфері телекомунікацій з використанням радіочастотного та номерного ресурсів ТМЗК;
- порушення майнових прав операторів та провайдерів телекомунікацій України на тимчасово окупованих територіях, втручання у роботу ТМЗК, захоплення об'єктів і ліній зв'язку та перешкоджання здійсненню підприємницької діяльності, що, як наслідок, призвело до ліквідації взаємоз'єднання з операторами

телекомунікацій, які здійснюють діяльність на непідконтрольних українській владі територіях;

- необхідність підвищення безпеки мереж рухомого (мобільного) зв'язку для посилення протидії масовому надходженню технологічних SMS-повідомлень class 0, які не закінчуються з'єднаннями або надсиланнями повідомлень, та забезпечення захисту інформації про споживачів шляхом фільтрації цих повідомлень на національному та на міжоператорському рівнях;
- збільшення випадків викрадення та пошкодження кабелів та пристроїв телекомунікаційних мереж операторів телекомунікацій, зокрема операторів фіксованого зв'язку, що потребує конвергентних рішень щодо спільного використання фрагментів мереж фіксованого і рухомого (мобільного) зв'язку. Пошкодження телекомунікаційних мереж, у тому числі викрадення мідних кабелів, набувають ознак масовості;
- затримка впровадження на телекомунікаційних мережах рухомого (мобільного) зв'язку України послуги із перенесення абонентських номерів, що пов'язано з тим, що третій рік поспіль тривають судові процеси між компаніями, котрі брали участь у тендері на побудову централізованої бази даних перенесених номерів, а отже, будівництво такої бази відбудеться після визначення переможця тендеру.

Стан розвитку ринку послуг фіксованого телефонного зв'язку

У 2017 році доходи від надання послуг фіксованого телефонного зв'язку склали 6 047 млн. грн., що на 7,2% менше ніж у 2016 році. Питома вага доходів від надання послуг фіксованого телефонного зв'язку у доходах від надання послуг зв'язку становила 9,2%.

Доходи від надання послуг фіксованого телефонного зв'язку, млн. грн. (з ПДВ) та їх структура, % у 2017 році

В структурі доходів від надання послуг фіксованого телефонного зв'язку найбільшу частку становлять доходи від надання послуг міського телефонного зв'язку, так їх частка на кінець 2017 року складала 64%, для порівняння - у 2016 році їх частка становила 66,3%.

Доходи від надання послуг місцевого зв'язку та міжнародного зв'язку постійно знижуються протягом 2015-2017 років.

Доходи від надання послуг міжміського зв'язку збільшились, і у 2017 році склали 950 млн. грн., що на 23,2% більше ніж у 2016 році.

Динаміка доходів від надання послуг фіксованого телефонного зв'язку у 2015-2017 рр., млн. грн. (з ПДВ)

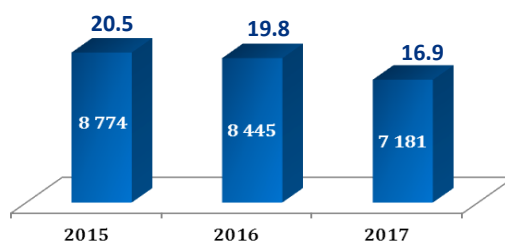
Продовжується тенденція до зменшення кількості абонентів та заміщення послуг міжміського, міжнародного зв'язку послугами рухомого (мобільного) зв'язку і дзвінками через мережу Інтернет, що зумовлено поширенням серед споживачів використання послуг рухомого (мобільного) зв'язку та сервісів передачі голосу, відео,

зображень, повідомлень з використанням Інтернету.

Підвищення конкуренції на ринках голосової телефонії сприяло запровадженню пакетів послуг місцевого фіксованого телефонного зв'язку із включенням до них послуг доступу до Інтернету, міжміського зв'язку.

Сучасний стан телекомунікаційних мереж дозволяє запровадити конвергенцію послуг та здійснити конвергенцію мереж фіксованого та рухомого (мобільного) зв'язку.

Кількість фіксованих телефонних ліній за 2015-2017 рр, тис.од. та забезпеченість населення фіксованим зв'язком у розрахунку на 100 жителів

Продовжується реконструкція та оптимізація телекомунікаційних мереж, в ході якої здійснюється перехід до використання сучасного високопродуктивного комутаційного обладнання, здатного обслуговувати декілька зон нумерації.

Кількість фіксованих телефонних ліній станом на 1 січня 2018 року складала 7 181 тис.од., зменшившись порівняно з аналогічною датою минулого року на 15%. Фіксовані телефонні лінії міської мережі у 2017 році склали 88% від кількості всіх фіксованих телефонних ліній.

Забезпеченість населення фіксованим телефонним зв'язком у розрахунку на 100 жителів станом на 01.01.2018 року становила 16,9 по Україні, у порівнянні із показником 19,8 у 2016 році, інформація за регіонами наведена у Додатку 1.

Кількість фіксованих телефонних ліній міської та сільської мережі у 2015-2017 рр., тис.од.

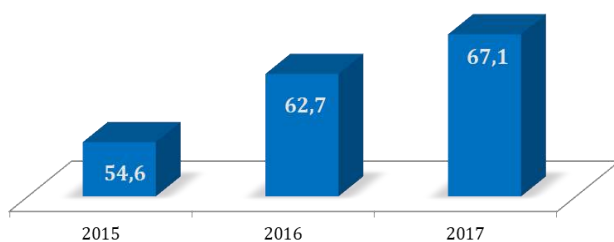
Стан розвитку ринку послуг рухомого (мобільного) зв'язку

Доходи від надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку у 2017 році склали 37 365 млн. грн., збільшились на 5,1% у порівнянні з 2016 роком, їх питома вага у загальному обсязі доходів від надання послуг зв'язку складала 56,6%.

Дохід від надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку у розрахунку на одного абонента у 2017 році збільшився на 7% у порівнянні з 2016 роком.

Дохід від надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку у розрахунку на 1-го абонента, грн/міс.

Зростання кількості кінцевих абонентських пристроїв, які працюють під управлінням операційних систем (смартфонів, планшетів), зумовило зростання попиту споживачів на інформаційно-телекомунікаційні послуги з використанням високошвидкісних широкосмугових технологій радіодоступу та до значного збільшення обсягів мобільного Інтернет-трафіка. Структура трафіка продовжує змінюватись в бік збільшення споживання даних, особливо відео та месенджерів.

Збільшилося охоплення населення мережею 3G. Завершено покриття мережею 3G обласних центрів України. Розвиток мереж операторів телекомунікацій було спрямовано на забезпечення їх готовності до впровадження 4G.

*За даними Держстату

** За даними операторів, провайдерів телекомунікацій

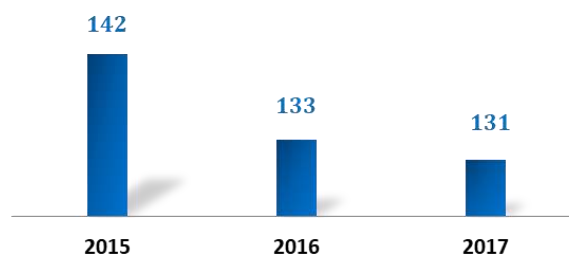
Кількість активних ідентифікаційних телекомунікаційних карток мережі у 2017 році складала 55 715 тис. од., що на 1,8% або на 1 003 тис. од. менше ніж у 2016 році.

Динаміка кількості активних ідентифікаційних телекомунікаційних карток мережі, тис.од

Кількість активних ідентифікаційних телекомунікаційних карток мережі з яких було здійснено доступ до Інтернету збільшилась майже на 5% у 2017 році у порівнянні із аналогічним період минулого року.

Забезпеченість населення рухомих (мобільних) зв'язком у розрахунку на 100 жителів, у 2015-2017 рр.

Забезпеченість населення рухомих (мобільних) зв'язком у розрахунку на 100 жителів по Україні станом на 01.01.2018 становила 131, інформація за регіонами наведена у Додатку 2.

В Україні створені правові та організаційні умови для розвитку цифрової економіки та надання електронних послуг, в тому числі і в сфері телекомунікацій, за рахунок можливості використання сучасних інструментів таких як електронна ідентифікація, електронний підпис, а також технологій BankID та MobileID. Оператори рухомого (мобільного) зв'язку вийшли на ринки надання фінансових послуг шляхом забезпечення власним абонентам можливості користування електронними платіжними системами.

Стан розвитку ринку послуг фіксованого доступу до Інтернету

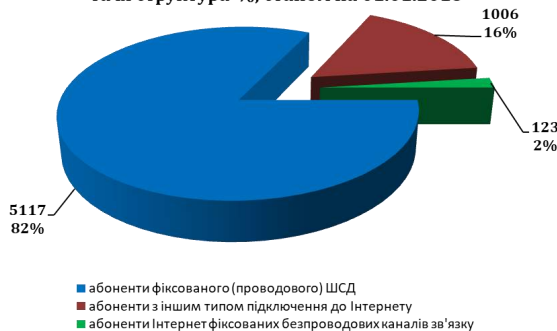
Доходи від надання Інтернет-послуг склали 8 670 млн. грн. у 2017 році, що на 13,9% більше ніж у 2016 році, їх частка у загальних доходах від надання послуг зв'язку становила 13,1%.

Доходи від надання Інтернет-послуг, млн.грн (з ПДВ), та їх структура, % у 2017 році

Кількість абонентів фіксованого доступу до Інтернету у 2017 році склала 6 246 тис. осіб, основну їх частину, 82% складають абоненти фіксованого (проводового) ШСД.

Кількість абонентів фіксованого доступу до Інтернету, тис.осіб та їх структура %, станом на 01.01.2018

Найбільша частка абонентів отримує доступ до Інтернету через цифрові абонентські лінії та через виділені канали зв'язку.

Розподіл абонентів фіксованого доступу до Інтернету за типами підключення станом на 01.01.2018 р, тис.осіб

Основну частину доходів від надання послуг доступу до Інтернету складають доходи від фіксованого (проводового) ШСД.

Динаміка доходів від надання послуг фіксованого ШСД до мережі Інтернету у 2015-2017 рр, млн.грн. (з ПДВ)

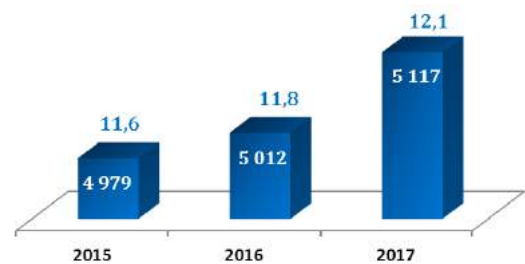

Доходи від надання послуг фіксованого ШСД до мережі Інтернету в 2017 році зросли на 12,7% порівняно з 2016 роком та склали 6 824 млн. грн.

Кількість абонентів фіксованого ШСД у 2017 році склала 5 117 тис. осіб, що на 2,1% більше ніж у 2016 році.

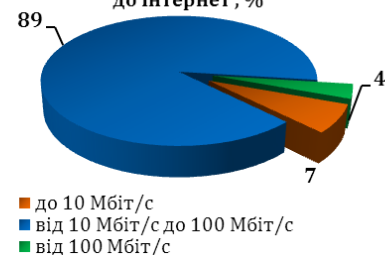
Забезпеченість населення фіксованим ШСД у розрахунку на 100 жителів по Україні станом на 01.01.2018 становила 12,1, інформація за регіонами наведена у Додатку 3.

Кількість абонентів фіксованого ШСД за 2015-2017 рр, тис.ос. та забезпеченість населення фіксованим ШСД у розрахунку на 100 жителів

Переважає кількість абонентів фіксованого ШСД отримує доступ до мережі Інтернет на швидкості від 10 до 100 Мбіт/с.

Структура кількості абонентів фіксованого ШСД за швидкістю доступу до Інтернет, %

Стан розвитку ринку послуг поштового зв'язку

В Україні сформувався і функціонує ринок послуг поштового зв'язку, який є важливою і соціально значимою складовою галузі зв'язку.

Під впливом економічної і фінансової ситуації, яка склалась, як в державі, так і у світі в цілому, ринок послуг поштового зв'язку України зазнає певних змін та характеризується зниженням обсягів письмової кореспонденції та розширенням поля діяльності у таких сегментах, як електронна торгівля, фінансові послуги та розвиток міжнародної логістики.

У зв'язку із лібералізацією ринку поштового зв'язку збільшується кількість постачальників послуг поштового і кур'єрського зв'язку та обсяги наданих ними послуг.

Згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10.01.2002 № 10-р функції національного оператора поштового зв'язку України покладено на Українське державне підприємство поштового зв'язку «Укрпошта», яке з 01.03.2017 реорганізовано в Публічне акціонерне товариство «Укрпошта» (ПАТ «Укрпошта»).

Універсальні послуги поштового зв'язку, щодо яких держава здійснює формування цінової політики та регулювання тарифів, у 2017 році надавалися ПАТ «Укрпошта». з використанням поштової мережі, яка складається з 11,5 тис. поштових відділень по всій території України. Загальна протяжність поштових маршрутів становить більше 300 тис. км, здійснено обробку та доставку користувачам понад 354 млн. поштових відправлень.

В Україні успішно здійснюється діяльність з надання послуг поштового зв'язку спеціального призначення (фельд'єгерського і спеціального зв'язку). Такі послуги окремим категоріям користувачів надають Головне управління урядового фельд'єгерського зв'язку та Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації.

У 2017 році з метою забезпечення поінформованості користувачів щодо можливості альтернативного вибору постачальника послуг з приймання, обробки, перевезення та доставки (вручення) поштових відправлень, виконання доручень

користувачів щодо поштових переказів, банківських операцій на визначених територіях, НКРЗІ сформовано актуальний єдиний державний реєстр операторів поштового зв'язку.

Станом на кінець 2017 року реєстр налічував 28 суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність у сфері надання послуг поштового зв'язку.

Протягом року в НКРЗІ проводились заходи із сприяння розвитку конкуренції та підприємництва, забезпечення рівних умов діяльності суб'єктів господарювання всіх форм власності. Шляхом внесення відповідних змін до діючої нормативно-правової бази здійснювалось вдосконалення механізму регулювання ринкових відносин у сфері надання послуг поштового зв'язку.

На виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), НКРЗІ було погоджено проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії імплементації положень директив Європейського Союзу у сфері поштових та кур'єрських послуг («дорожньої карти»)), що сприятиме сталому розвитку поштового сектору України.

Стан показників розвитку ІКТ

Важливим фактором у формуванні та підвищенні національної конкурентоспроможності країни є рівень впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в усі сфери життєдіяльності людини та суспільства.

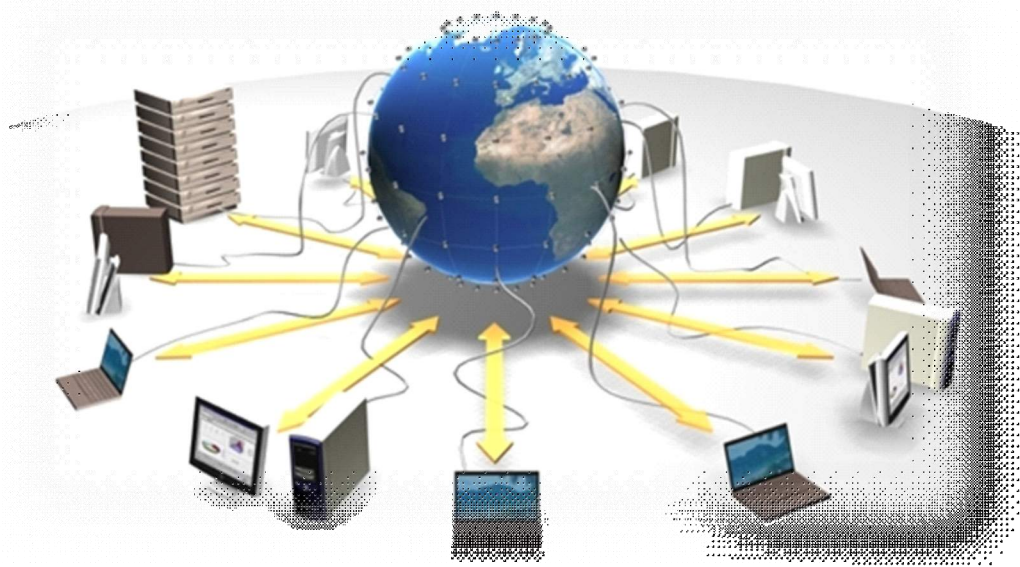
За Індексом розвитку ІКТ (ICT Development Index) відповідно до Звіту Міжнародного союзу електрозв'язку «Вимірювання інформаційного суспільства 2017», Україна посіла 79 місце з 176 країн (відповідно до Звіту МСЕ за 2016 рік – 78 місце з 175 країн світу). За даними цього Звіту частка користувачів мережі Інтернет в Україні складає 52,5%.

Основні показники розвитку сфери ІТ в Україні за даними Держстату України :

- обсяг реалізованої промислової продукції за видом діяльності «Виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції» – 10,64 млрд. грн., що на 10,4% більше ніж за 2016 рік;
- обсяг реалізованих послуг у сфері інформатизації – 41,83 млрд. грн., що на 23% більше ніж за 2016 рік;
- обсяг експорту комп'ютерних та інформаційних послуг – 1,52 млрд. дол. США, що на 6% більше ніж за 2016 рік;

- імпорт комп'ютерних та інформаційних послуг – 0,28 млрд. дол. США, що на 4,8% більше ніж за 2016 рік;
- освоєно капітальних інвестицій у програмне забезпечення та бази даних на суму 7,78 млрд. грн. (1,9% від загального обсягу освоєних капітальних інвестицій за видами активів), що на 32% більше ніж за 2016 рік;
- обсяг капітальних інвестицій за видом економічної діяльності «Комп'ютерне програмування та надання інших інформаційних послуг» – 1,68 млрд. грн., що на 2,9% менше ніж за 2016 рік;
- обсяг капітальних інвестицій за видом промислової діяльності «Виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції» – 0,76 млрд. грн., що на 20,7% більше ніж за 2016 рік.

За результатами останнього державного статистичного спостереження «Використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах України», 95,2% підприємств користувались комп'ютерами у роботі, з яких мали доступ до мережі Інтернет – 98%.

Розділ II. Нормотворча діяльність НКРЗІ у сфері зв'язку

Нормативно-правові акти, підготовлені з метою адаптації законодавства України до законодавства Європейського союзу

Протягом 2017 року нормотворча діяльність НКРЗІ у галузі зв'язку була спрямована, в першу чергу, на забезпечення виконання зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію. При цьому, проекти нормативно-правових актів розроблялись НКРЗІ за власною ініціативою та на виконання завдань, передбачених:

- Указом Президента України від 21.07.2015 № 445 «Про забезпечення умов для впровадження системи рухомого (мобільного) зв'язку четвертого покоління» (далі—Указ);
- Указом Президента України від 26.05.2017 № 146 «Про заходи, пов'язані із запровадженням Європейським Союзом безвізового режиму для громадян України»;
- Планом заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, на 2014 – 2017 роки, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.09.2014 № 847-р;
- Планом заходів щодо дерегуляції господарської діяльності, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.08.2016 № 615-р;
- Планом імплементації актів законодавства ЄС у сфері телекомунікацій, схваленим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 № 360-р.

1) З метою своєчасного забезпечення виконання Указу та Плану заходів щодо впровадження системи рухомого (мобільного) зв'язку четвертого покоління, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 1232-р (далі—План заходів), було проведено науково-дослідну роботу з питань дослідження стану розподілу РЧР і розроблення пропозицій щодо впровадження системи рухомого (мобільного) зв'язку

четвертого покоління (LTE) у частотних діапазонах: 694 - 790 МГц; 790 - 862 МГц; 862 - 880 МГц; 880 - 910 МГц; 925 - 955 МГц; 1427 - 1452 МГц; 1492 - 1518 МГц; 710 - 1785 МГц; 1805 - 1880 МГц; 1900 - 1920 МГц; 1920 - 1980 МГц; 1980 - 2000 МГц; 2110 - 2170 МГц; 2300 - 2400 МГц; 2500 - 2690 МГц (далі – НДР).

У ході проведення НДР було констатовано відсутність вільного РЧР для впровадження системи рухомого (мобільного) зв'язку четвертого покоління та наявність в різних діапазонах радіочастот різної ситуації зі спектром, зокрема, з його завантаженістю радіоелектронними засобами спеціальних користувачів, концентрацією та фрагментацією. З огляду на особливості розподілу РЧР, були визначені найбільш придатні діапазони частот та їх пріоритетність для швидкого впровадження LTE, а саме: 1800, 2300, 2600 МГц

Базуючись на результатах НДР:

- з метою забезпечення впровадження перспективної та подальшого розвитку діючої радіотехнологій, а також встановлення мінімального розміру плати за видачу ліцензій на користування РЧР на конкурсних або тендерних засадах НКРЗІ розроблено наступні проекти постанов Кабінету Міністрів України:
 - ⇒ **«Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 22 лютого 2006 р. № 200 і від 1 серпня 2007 р. № 993»**, яку прийнято 04.07.2017 за № 464 (діапазони радіочастот 2510-2545 МГц, 2565-2570 МГц, 2630-2665 МГц, 2685-2690 МГц);
 - ⇒ **«Про внесення змін до розмірів плати за видачу ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України»**, яку прийнято 09.08.2017 за № 607 (діапазони радіочастот 1710-1785 МГц, 1805-1880 МГц);
 - ⇒ **«Про внесення змін до розмірів плати за видачу ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України»**, який готується до подання на розгляд Кабінету Міністрів України (діапазони радіочастот 2345—2400 МГц).

Нормативно-правові акти, підготовлені з метою адаптації законодавства України до законодавства Європейського союзу

- з метою запровадження нових підходів до проведення конкурсів або тендерів з урахуванням досвіду, отриманого під час проведення тендеру на 3G, рішенням НКРЗІ від 30.05.2017 № 281 затверджено **Порядок проведення конкурсів або тендерів на отримання ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України**, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 11.09.2017 за № 1115/30983 (далі - Порядок). З прийняттям Порядку, зокрема, забезпечується:

- ⇒ отримання в користування РЧР на конкурентних, прозорих засадах, за рівних умов для всіх суб'єктів господарювання;
- ⇒ можливість здійснення «переліцензування» наявного РЧР з метою його використання для впровадження системи рухомого (мобільного) зв'язку четвертого покоління;
- ⇒ спрощення участі у відповідних конкурсах або тендерах шляхом виключення обов'язку заявників подавати копії з карти масштабу 1:200000 або 1:100000 з нанесеними на неї місцями встановлення заявлених радіоелектронних засобів, що матиме позитивний ефект, як для проведення тендерів, так і для звичайного (позаконкурсного) отримання ліцензій.

2) На виконання пункту 3 Плану заходів щодо виконання пункту 3 Указу Президента України від 26.05.2017 № 146 «Про заходи, пов'язані із запровадженням Європейським Союзом безвізового режиму для громадян України» на 2017-2020 роки», схваленого рішенням НКРЗІ від 27.06.2017 № 335, НКРЗІ направлено до Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку для консультування законопроекти **«Про внесення змін до Закону України «Про телекомунікації» з метою забезпечення підвищення конкуренції на ринку надання послуг з міжнародного роумінгу»** та **«Про внесення змін до Податкового кодексу України з метою забезпечення підвищення конкуренції на ринку надання послуг з міжнародного роумінгу»**.

Так, проектом Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про телекомунікації» з метою забезпечення підвищення конкуренції на ринку надання

послуг з міжнародного роумінгу» передбачається:

- ⇒ визначення договірних засад діяльності віртуальних операторів рухомого (мобільного) зв'язку;
- ⇒ встановлення спрощеного механізму виходу на ринок, а саме запровадження повідомного принципу реєстрації та скасування ліцензування видів діяльності у сфері телекомунікацій, що у тому числі усуває колізію Законів України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та «Про телекомунікації»;
- ⇒ визначення засад ліцензування використання номерного ресурсу України.

Проектом Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України з метою забезпечення підвищення конкуренції на ринку надання послуг з міжнародного роумінгу» пропонується врегулювати включення до об'єкту оподаткування операцій платників податків з постачання послуг міжнародного електрозв'язку та міжнародного роумінгу, які надають оператори телекомунікацій України на користь операторів телекомунікацій інших держав, а також оподаткування постачання цих послуг податком на додану вартість за нульовою ставкою.

3) З метою спрощення процедури реєстрації абонентів, які отримують телекомунікаційні послуги без укладення договору в письмовій формі, та приведення її у відповідність до вимог сьогодення шляхом створення умов для дистанційної реєстрації абонентів, рішенням НКРЗІ від 28.11.2017 № 607 затверджено Порядок реєстрації абонентів, які отримують телекомунікаційні послуги без укладення договору в письмовій формі, яким, зокрема, визначено:

- ⇒ можливість подачі заяви про реєстрацію за вибором абонента, як в електронній, так і паперовій формі;
- ⇒ процедури ідентифікації абонента з використанням електронного цифрового підпису та, у випадку встановлення оператором, провайдером телекомунікацій, інших альтернативних засобів ідентифікації особи, у тому числі системи електронної дистанційної ідентифікації BankID;

Нормативно-правові акти, підготовлені з метою адаптації законодавства України до законодавства Європейського союзу

⇒ вичерпний перелік документів, що має подати абонент оператору, провайдеру телекомунікацій для реєстрації, що є необхідним для повноцінної ідентифікації фізичної (юридичної) особи;

⇒ процедури підтвердження користування ідентифікаційною телекомунікаційною картою, а також підтвердження отримання телекомунікаційних послуг без використання такої картки.

Наразі, рішення НКРЗІ від 28.11.2017 № 607 «Про затвердження Порядку реєстрації абонентів, які отримують телекомунікаційні послуги без укладення договору в письмовій формі» зареєстровано в Міністерстві юстиції України 06.02.2018 за №145/31597 та набирає чинності через 9 місяців з дня його офіційного опублікування.

4) З метою актуалізації попередньої редакції Порядку регулювання тарифів на універсальні послуги поштового зв'язку, затвердженого рішенням НКРЗІ від 20.01.2009 № 1301, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.02.2009 за № 133/16149, забезпечення єдиного механізму формування та встановлення тарифів на універсальні послуги поштового зв'язку у відповідності до чинного законодавства та з метою підвищення конкурентоспроможності національного оператора поштового зв'язку, який зобов'язаний надавати універсальні послуги поштового зв'язку за регульованими державою тарифами, НКРЗІ прийнято рішення від 23.05.2017 № 260 «**Про затвердження Порядку регулювання тарифів на універсальні послуги поштового зв'язку**», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 16.06.2017 за № 759/30627. З набранням 18.07.2017 чинності зазначеного акта:

⇒ змінено градацію маси поштових відправлень (письмової кореспонденції) з 7 до 5 позицій з відповідною зміною міжвагових коефіцієнтів;

⇒ переглянуто розподіл постійної та змінної частини тарифу на пересилання в межах України посилки усередненої маси;

⇒ зменшено розмір коефіцієнту до базової величини тарифу на пересилання простих листів масою до 20 грамів та поштових карток, відправниками та адресатами яких є військовослужбовці строкової служби;

⇒ приведено у відповідність до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 № 318 (зі змінами), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19.01.2000 за № 27/4248, визначення «планова собівартість універсальних послуг поштового зв'язку» та інших положень попередньої редакції Порядку;

⇒ уточнено процедуру розгляду звернення оператора поштового зв'язку щодо зміни тарифів на універсальні послуги поштового зв'язку.

5) На виконання Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж», НКРЗІ розроблено:

- проект рішення НКРЗІ «**Про затвердження Методики визначення плати за доступ до елементів інфраструктури кабельної каналізації електрозв'язку**», що дозволить:

⇒ врегулювати питання встановлення власниками інфраструктури об'єкта доступу обґрунтованої плати за доступ до інфраструктури кабельної каналізації електрозв'язку, застосовуючи єдині підходи до визначення складових витрат, що входять до встановлених ними розмірів плат;

⇒ досягти узгодженості між власниками кабельної каналізації електрозв'язку та операторами, провайдерами телекомунікацій при визначенні плати за доступ до елементів інфраструктури кабельної каналізації електрозв'язку.

Зазначений проект рішення НКРЗІ доопрацьовано з урахуванням пропозицій і зауважень, отриманих в ході громадського обговорення від учасників ринку телекомунікацій, схвалено рішенням НКРЗІ від 23.01.2018 № 41 та направлено на погодження до заінтересованих державних органів.

- проект постанови Кабінету Міністрів України «**Про затвердження Правил надання доступу до інфраструктури кабельної каналізації електрозв'язку**», розроблений з метою встановлення

Нормативно-правові акти, підготовлені з метою адаптації законодавства України до законодавства Європейського союзу

загального порядку здійснення доступу до інфраструктури кабельної каналізації електрозв'язку, що належить власникам (володільцям), які не є операторами, провайдерами телекомунікацій, замовникам – іншим суб'єктам господарювання для надання телекомунікаційних послуг, або для власних потреб.

За результатами громадського обговорення рішенням НКРЗІ від 12.09.2017 № 472 зазначений проект постанови схвалено та направлено на погодження до заінтересованих державних органів.

б) З метою наближення законодавства України до законодавства ЄС та встановлення чітких і прозорих механізмів проведення аналізу ринків, що сприятиме ефективному функціонуванню відкритого і справедливого конкурентного ринку, розроблено проект рішення **«Про затвердження Порядку проведення аналізу ринків певних телекомунікаційних послуг та визначення операторів, провайдерів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою на ринках таких послуг»**, який прийнято за основу рішенням НКРЗІ від 27.06.2017 № 332. Вищезазначений проект рішення розроблено відповідно до повноважень НКРЗІ, визначених пунктом 10-1 статті 18 Закону України «Про телекомунікації» (далі – Закон) та з урахуванням Угоди про асоціацію. Відповідно до положень проекту рішення проводитиметься аналіз ринків певних телекомунікаційних послуг та визначатимуться оператори, провайдери телекомунікацій з істотною ринковою перевагою на ринках послуг, де економічна конкуренція обмежена, які повинні будуть виконувати зобов'язання згідно із Законом. У разі визнання ринку за результатами аналізу економічно конкурентним, оператори, провайдери телекомунікацій на цьому ринку більше не вважаються операторами, провайдерами з істотною ринковою перевагою і до них не застосовуються зобов'язання, встановлені Законом.

Проект рішення доопрацьовано з урахуванням зауважень та пропозицій заінтересованих державних органів.

7) З метою зменшення звітного

навантаження на суб'єктів господарювання, зокрема, в галузі зв'язку, та спрощення процедур надання звітності за принципом «єдиного вікна» за однією формою лише одному органу державної влади шляхом усунення дублювання показників у формах державних статистичних спостережень та адміністративних даних інших органів державної влади, наказом Голови НКРЗІ було створено міжвідомчу робочу групу з питань удосконалення організації та порядку збору інформації щодо діяльності операторів, провайдерів телекомунікацій.

За результатами роботи вищевказаної робочої групи, а також, беручи до уваги необхідність вдосконалення процедури надання операторами, провайдерами телекомунікацій звітності та інформації, у тому числі такої, що містить фінансово-економічні показники їх діяльності, необхідної для виконання НКРЗІ своїх повноважень, зокрема, для визначення ринків певних телекомунікаційних послуг та проведення їх аналізу, моніторингу тарифів підготовки аналітичних матеріалів щодо стану і розвитку галузі зв'язку, розгляду звернень споживачів, аналізу результатів державного нагляду тощо, рішенням НКРЗІ від 03.10.2017 № 512 прийнято за основу проект рішення НКРЗІ **«Про внесення змін до рішення НКРЗІ від 05.04.2016 № 180 «Про затвердження Порядку надання операторами, провайдерами телекомунікацій звітності та інформації і визнання такими, що втратили чинність, рішень НКРЗІ від 04.11.2008 № 1189 та від 25.12.2008 № 1283»**, який оприлюднено на веб-сайті НКРЗІ з метою отримання пропозицій та зауважень від фізичних, юридичних осіб та їх об'єднань.

8) Рішенням НКРЗІ від 03.10.2017 № 511 прийнято за основу проект рішення НКРЗІ «Про внесення змін до Правил надання в користування кабельної каналізації електрозв'язку», яким передбачено спрощення процедури надання в користування кабельної каналізації електрозв'язку та зменшення одноразових платежів за доступ до неї.

Наразі даний проект рішення оприлюднено на веб-сайті НКРЗІ з метою отримання пропозицій та зауважень від

Нормативно-правові акти, підготовлені з метою адаптації законодавства України до законодавства Європейського союзу

фізичних, юридичних осіб та їх об'єднань.

9) На виконання пункту 2 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення сприятливих умов для впровадження благодійних телекомунікаційних повідомлень» та з метою врегулювання відносин між абонентами і операторами телекомунікацій, що пов'язані зі скороченням переліку телекомунікаційних послуг та припиненням їх надання, НКРЗІ розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України **«Про внесення змін до Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг»**.

Відповідна постанова Кабінету Міністрів України прийнята 20.09.2017 за № 703, набирає чинності через шість місяців з дня її опублікування та передбачає:

- ⇒ впровадження благодійних телекомунікаційних повідомлень;
- ⇒ встановлення однозначності визначення термінів (скорочення переліку послуг, припинення надання послуг, спам, зловмисні виклики, несанкціоноване втручання в роботу та/або використання телекомунікаційних мереж тощо);
- ⇒ неприпустимість здійснення скорочення переліку або припинення надання послуг з підстав не передбачених Правилами надання та отримання телекомунікаційних послуг та законодавством, а також одночасне встановлення вичерпного переліку підстав для такого скорочення або припинення;
- ⇒ обов'язковість доведення до абонентів підстав, відповідно до яких їм скорочено перелік послуг або припинено їх надання, із зазначенням орієнтовних строків та/або умов поновлення надання послуг;
- ⇒ неприпустимість додаткових витрат з боку абонента при відновленні надання послуг, якщо їх перелік було скорочено;
- ⇒ обов'язковість фіксації фактів порушення абонентами вимог Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг шляхом складання оператором відповідного акта у паперовому або електронному вигляді.

10) На виконання вимог пункту 4-1 частини першої статті 18 та частини третьої

статті 44 Закону, якими до повноважень НКРЗІ віднесено встановлення правил здійснення діяльності у сфері телекомунікацій, а також з урахуванням положення пункту 2 статті 21 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності», НКРЗІ розробила та своїм рішенням від 01.08.2017 № 406 прийняла за основу проект рішення НКРЗІ **«Про затвердження Правил здійснення діяльності у сфері телекомунікацій»**.

Зазначений проект рішення передбачає встановлення переліку організаційних, кваліфікаційних, технологічних вимог, обов'язкових для виконання при здійсненні певного виду діяльності у сфері телекомунікацій.

З метою отримання пропозицій та зауважень від фізичних, юридичних осіб та їх об'єднань проект рішення був оприлюднений на офіційній сторінці НКРЗІ в мережі Інтернет. З огляду на велику кількість пропозицій та зауважень, що надійшли від суб'єктів ринку телекомунікацій, наразі проводяться заходи за участю всіх зацікавлених сторін, що спрямовані на підведення підсумків громадського обговорення щодо проекту рішення.

11) Рішенням НКРЗІ від 07.11.2017 № 572 схвалено проект рішення НКРЗІ **«Про внесення змін до Положення про державне регулювання номерного ресурсу телекомунікаційної мережі загального користування України»**, який спрямований на спрощення умов розподілу та використання номерного ресурсу та направлений на погодження до заінтересованих державних органів.

Вказаний проект акта розроблено спільно з учасниками ринку телекомунікацій з метою:

- ⇒ скасування вимоги для операторів подавати щорічні звіти про використання номерного ресурсу;
- ⇒ врегулювання питань видачі та переоформлення дозволів у разі скасування ліцензування видів діяльності;
- ⇒ забезпечення можливості більш широкого використання кодів ідентифікації мереж (MNC) міжнародного плану ідентифікації E.212 для послуг організації міжмашинної взаємодії (M2M);

Нормативно-правові акти, підготовлені з метою адаптації законодавства України до законодавства Європейського союзу

створення умов для використання на території України кодів мереж призначення (NDC) та кодів ідентифікації мереж (MNC), які не прив'язані до території використання певних країн та безпосередньо розподіляються Директором бюро стандартизації Міжнародного союзу електрозв'язку;

⇒ вдосконалення порядку ведення обліку номерного ресурсу;

⇒ впровадження обов'язкової щомісячної публікації на веб-сайті НКРЗІ даних про розподіл (виділення) операторам номерного ресурсу за всіма видами.

12) Для забезпечення виконання виробниками радіообладнання вимог пункту 28 Технічного регламенту радіообладнання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 № 355, розроблено проект рішення НКРЗІ **«Про затвердження Правил надання виробником радіообладнання інформації для споживачів (користувачів) щодо наявності вимог отримання дозволу на експлуатацію радіоелектронних засобів або випромінювальних пристроїв та інших параметрів використання радіочастотного ресурсу України»**, який рішенням НКРЗІ від 19.12.2017 № 651 схвалено та направлено на погодження до Державної регуляторної служби та Антимонопольного комітету України.

13) З метою приведення Положення про порядок і форму ведення реєстру радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, що можуть застосовуватися на території України в смугах радіочастот загального користування, затвердженого рішенням НКРЗІ 03.11.2005 № 117 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28.12.2005 за № 1574/11854, у відповідність до вимог Технічного регламенту радіообладнання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 № 355, НКРЗІ розроблено проект рішення **«Про внесення змін до Положення про порядок і форму ведення реєстру радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, що можуть застосовуватися на території України в смугах радіочастот загального користування України»**, яке рішенням

НКРЗІ від 19.12.2017 № 650 прийнято за основу та оприлюднено на веб-сайті НКРЗІ з метою отримання пропозицій та зауважень від фізичних, юридичних осіб та їх об'єднань.

14) На виконання вимог частини другої статті 5 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» та з метою забезпечення основних принципів здійснення державного нагляду, зокрема, щодо відкритості, прозорості, плановості й системності державного нагляду (контролю), орієнтованості на запобігання порушенням у сфері телекомунікацій та користування РЧР, здійснення державного нагляду на основі принципу оцінки ризиків та доцільності, розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України **«Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері телекомунікацій і користування радіочастотним ресурсом України та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації»**.

Рішенням НКРЗІ від 05.12.2017 № 622 вказаний проект постанови прийнято за основу та оприлюднено на веб-сайті НКРЗІ з метою отримання пропозицій та зауважень від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань.

15) Рішенням НКРЗІ від 10.01.2017 № 15 схвалено проект рішення **«Про затвердження Порядку взаємодії Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, з Національною поліцією України»**, розроблений з метою впорядкування взаємодії між НКРЗІ та Національною поліцією України.

Наразі проводиться робота щодо прийняття вказаного проекту рішення та подання його в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

16) Рішенням НКРЗІ від 26.09.2017 № 497 схвалено проект рішення НКРЗІ **«Про внесення змін до Положення про радіочастотний моніторинг у смугах радіочастот загального користування»**,

Нормативно-правові акти, підготовлені з метою адаптації законодавства України до законодавства Європейського союзу

розроблений з метою підвищення ефективності державного нагляду і контролю, пов'язаних з удосконаленням організації здійснення радіочастотного моніторингу, форм і періодичності подання звітності та інформування за результатами технічного радіоконтролю Державного підприємства «Український державний центр радіочастот» (далі-УДЦР).

Роботу щодо проекту рішення буде продовжено у 2018 році відповідно до Плану діяльності з підготовки проектів регуляторних актів на 2018 рік, затвердженого рішенням НКРЗІ від 12.12.2017 № 635.

17) З метою запровадження чіткої процедури оформлення та обліку матеріалів при адміністративному провадженні шляхом упорядкування механізму складання уповноваженими на те посадовими особами НКРЗІ протоколів про адміністративні правопорушення, розгляду справ про адміністративні правопорушення та подання їх органам, уповноваженим розглядати справи про адміністративні правопорушення за статтями 146 та 164 Кодексу України про адміністративні правопорушення, прийнято рішення НКРЗІ від 26.12.2017 № 670 **«Про затвердження Інструкції з оформлення в Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, матеріалів про адміністративні правопорушення»**, яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22.01.2018 за № 94/31546.

18) З метою удосконалення механізму здійснення державного нагляду у сфері телекомунікацій шляхом приведення чинного Порядку здійснення державного нагляду за ринком телекомунікацій, затвердженого рішенням НКРЗІ від 13.12.2012 № 649 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10.01.2013 за № 92/22624, у відповідність до вимог, встановлених Законами України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» та «Про телекомунікації», а також враховуючи пункт 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 № 169-р «Про скасування деяких наказів міністерств

та інших центральних органів виконавчої влади», розроблено проект рішення НКРЗІ **«Про внесення змін до Порядку здійснення державного нагляду за ринком телекомунікацій»**.

Рішенням НКРЗІ від 12.12.2017 № 632 проект рішення НКРЗІ «Про внесення змін до Порядку здійснення державного нагляду за ринком телекомунікацій» прийнято за основу та оприлюднено на веб-сайті НКРЗІ з метою отримання пропозицій та зауважень від фізичних, юридичних осіб та їх об'єднань.

19) З метою удосконалення механізму здійснення державного нагляду за користуванням РЧР в смугах радіочастот загального користування шляхом приведення чинного Порядку здійснення державного нагляду за користуванням радіочастотним ресурсом України в смугах радіочастот загального користування, затвердженого рішенням НКРЗІ від 27.12.2012 № 684 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22.01.2013 за № 175/22707, у відповідність до вимог Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» та Закону України «Про радіочастотний ресурс України», а також враховуючи пункт 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 № 169-р «Про скасування деяких наказів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади», розроблено проект рішення НКРЗІ **«Про внесення змін до Порядку здійснення державного нагляду за користуванням радіочастотним ресурсом України в смугах радіочастот загального користування»**.

Рішенням НКРЗІ від 19.12.2017 № 652 проект рішення НКРЗІ «Про внесення змін до Порядку здійснення державного нагляду за користуванням радіочастотним ресурсом України в смугах радіочастот загального користування» прийнято за основу та оприлюднено на веб-сайті НКРЗІ з метою отримання пропозицій та зауважень від фізичних, юридичних осіб та їх об'єднань.

Вжиті регуляторні заходи на ринку телекомунікацій

Впровадження сучасних телекомунікаційних технологій рухомого (мобільного) зв'язку

У 2017 році НКРЗІ здійснювалось заходи відповідно до Указу та Плану заходів.

Так, з метою впровадження 4G в діапазонах 1800 МГц, 2300 МГц та 2600 МГц, надавались пропозиції до Адміністрації Держспецзв'язку щодо внесення змін до Національної таблиці розподілу смуг радіочастот України, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 15.12.2005 № 1208, та Плану використання радіочастотного ресурсу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09.06.2006 № 815 (далі - План РЧР), які найшли своє відображення у постановах Кабінету Міністрів України від 14.02.2017 № 367 та від 18.08.2017 № 625.

Крім того, керуючись Законом України «Про радіочастотний ресурс України» та Порядком залучення додаткових позабюджетних коштів для проведення конверсії радіочастотного ресурсу України в смугах радіочастот загального користування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2007 № 993 (далі - Порядок залучення додаткових позабюджетних коштів), відповідно до Плану РЧР, та у зв'язку з надходженням від користувачів радіочастотного ресурсу заяв про намір вивільнити у визначеному регіоні (регіонах) певної смуги радіочастот, забезпечення впровадження перспективної чи подальшого розвитку діючої радіотехнології, НКРЗІ прийняла рішення від 17.10.2017 № 537 та від 10.11.2017 № 578 щодо проведення конверсії та видачу ліцензій на конкурсних або тендерних засадах в діапазонах радіочастот відповідно 2600 МГц та 1800 МГц, а також визначила суб'єктів конверсії у цих смугах радіочастот.

На виконання цих рішень НКРЗІ та вимог Порядку залучення додаткових позабюджетних коштів, кожним суб'єктом конверсії було розроблено та подано план конверсії на затвердження до НКРЗІ. Враховуючи розрахунки вартості конверсії з необхідним обґрунтуванням та документальним підтвердженням, а також те, що вартість конверсії не може перевищувати 25 відсотків розміру плати за видачу ліцензії, розрахованого згідно з розмірами плати за видачу ліцензій на

користування радіочастотним ресурсом України, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 22 лютого 2006 р. № 200, для встановлення мінімального розміру плати за видачу ліцензій на конкурсних засадах із строком дії 15 років, НКРЗІ в установленому порядку були затверджені відповідні плани конверсії.

Також, керуючись Законом України «Про радіочастотний ресурс України», Указом, Планом заходів, Порядком залучення додаткових позабюджетних коштів та іншими нормативно-правовими актами, а також враховуючи вищезазначені прийняті рішення, НКРЗІ прийняла рішення:

⇒ від 07.11.2017 № 575 провести тендер на отримання ліцензій на користування РЧР для впровадження радіотехнології «Міжнародний рухомий (мобільний) зв'язок ІМТ» в смугах радіочастот 2510-2545 МГц, 2565-2570 МГц, 2630-2665 МГц, 2685-2690 МГц;

⇒ від 21.12.2017 № 661 провести тендер на отримання ліцензій на користування РЧР для впровадження радіотехнології «Міжнародний рухомий (мобільний) зв'язок ІМТ» в смугах радіочастот 1710-1785 МГц, 1805-1880 МГц.

Оголошення про проведення тендерів, а також відповідні умови тендерів в установленому порядку опубліковано на офіційній сторінці НКРЗІ в мережі Інтернет та в офіційному бюлетені НКРЗІ.

Тендери відбуватимуться на відкритій і прозорій основі, що сприятиме підтриманню конкурентного середовища на ринку телекомунікаційних послуг та максимальному наповненню державного бюджету з урахуванням необхідності забезпечення безперервності надання телекомунікаційних послуг споживачам.

НКРЗІ продовжуватиме здійснювати заходи в 2018 році з метою забезпечення проведення відповідних тендерів.

Вжиті регуляторні заходи на ринку телекомунікацій

Тарифи на загальнодоступні телекомунікаційні послуги

Згідно зі статтями 66-67 Закону НКРЗІ здійснює тарифне регулювання на ринку телекомунікацій, базуючи розрахунки тарифів, зокрема, на собівартості цих послуг з урахуванням отримання прибутку, необхідності уникнення перехресного субсидування одних телекомунікаційних послуг за рахунок інших.

Відповідно до пункту 4.1 Порядку регулювання тарифів на загальнодоступні телекомунікаційні послуги, затвердженого рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 02.04.2009 № 1438 та зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 22.04.2009 за № 363/16379 (далі – Порядок), підставою для перегляду рівня тарифів на загальнодоступні телекомунікаційні послуги в установленому законодавством порядку є зміна ставок податків і зборів та інших обов'язкових платежів, мінімального рівня заробітної плати, ставок орендної плати, цін і тарифів на паливно-енергетичні та матеріальні ресурси, які не залежать від господарської діяльності операторів, але впливають на рівень планової собівартості операторів.

ПАТ «Укртелеком» у серпні 2017 року звернулось до НКРЗІ із пропозицією перегляду Граничних тарифів на загальнодоступні телекомунікаційні послуги,

затверджених рішенням НКРЗІ від 08.11.2016 № 589 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 16.11.2016 за № 1488/29618. НКРЗІ проведено два засідання Робочої групи з розробки Граничних тарифів на загальнодоступні телекомунікаційні послуги (22.09.2017 та 10.10.2017) за участі представників СПО сторони роботодавців та СПО об'єднань профспілок.

Рішення НКРЗІ від 31.10.2017 № 559 «Про схвалення проекту рішення «Про затвердження Граничних тарифів на загальнодоступні телекомунікаційні послуги і визнання таким, що втратило чинність, рішення НКРЗІ від 08 листопада 2016 року № 589» відповідно до пункту 4.3 Порядку було направлено до СПО сторони роботодавців та СПО об'єднань профспілок для отримання офіційної позиції.

За результатами розгляду вищезазначеного проекту рішення, НКРЗІ рішенням від 28.11.2017 № 606 затвердила Граничні тарифи на загальнодоступні телекомунікаційні послуги і визнала таким, що втратило чинність, рішення НКРЗІ від 08.11.2016 року № 589. Вказане рішення зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18.12.2017 за № 1523/31391 та набрало чинності з 02.01.2018.

Вжиті регуляторні заходи на ринку телекомунікацій

Тарифне регулювання універсальних послуг поштового зв'язку

НКРЗІ відповідно до повноважень, визначених статтями 8 та 9 Закону України «Про поштовий зв'язок», здійснює тарифне регулювання універсальних послуг поштового зв'язку.

1) Наприкінці 2016 року до НКРЗІ звернулось Українське державне підприємство поштового зв'язку «Укрпошта» (далі – УДППЗ «Укрпошта») із пропозицією щодо перегляду діючих Граничних тарифів на універсальні послуги поштового зв'язку, затверджених рішенням НКРЗІ від 07.04.2015 № 193 та зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 23.04.2015 за № 461/26906.

Пропозиції УДППЗ «Укрпошта» 10 лютого 2017 року були обговорені з СПО об'єднань профспілок та СПО сторони роботодавців на засіданні Робочої групи з розробки Граничних тарифів на універсальні послуги поштового зв'язку, утвореної розпорядженням Голови НКРЗІ від 11.03.2013 № 14/р (зі змінами).

Крім того, проект Граничних тарифів на універсальні послуги поштового зв'язку направлявся НКРЗІ до СПО об'єднань профспілок та СПО сторони роботодавців на розгляд з метою отримання офіційної позиції. За результатами розгляду, СПО об'єднань профспілок та СПО сторони роботодавців надана офіційна позиція стосовно підтримки пропозиції УДППЗ «Укрпошта» щодо перегляду вказаних граничних тарифів.

Рішенням НКРЗІ від 23.02.2017 № 97 затверджено Граничні тарифи на

універсальні послуги поштового зв'язку і визнано таким, що втратило чинність, рішення НКРЗІ від 07.04.2015 № 193. Вказане рішення зареєстровано Міністерством юстиції України 17.03.2017 за № 373/30241 та набрало чинності з 24.03.2017.

2) У зв'язку з набранням чинності нової редакції Порядку регулювання тарифів на універсальні послуги поштового зв'язку, затвердженого рішенням НКРЗІ від 23.05.2017 № 260, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 16.06.2017 за № 759/30627, в серпні 2017 року ПАТ «Укрпошта» звернулось до НКРЗІ із пропозицією щодо перегляду Граничних тарифів на універсальні послуги поштового зв'язку, затверджених рішенням НКРЗІ від 23.02.2017 № 97, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 17.03.2017 за № 373/30241.

Пропозиції ПАТ «Укрпошта» 15.09.2017 обговорені з представниками СПО об'єднань профспілок та СПО сторони роботодавців на засіданні Робочої групи з розробки Граничних тарифів на універсальні послуги поштового зв'язку, утвореної розпорядженням Голови НКРЗІ від 11.03.2013 № 14/р (зі змінами).

НКРЗІ рішенням від 17.10.2017 № 535 затвердила Граничні тарифи на універсальні послуги поштового зв'язку і визнала таким, що втратило чинність рішення НКРЗІ від 23.02.2017 № 97. Вказане рішення зареєстровано в Міністерстві юстиції України 20.11.2017 за № 1405/31273 та набрало чинності з 01.01.2018.

Вжиті регуляторні заходи на ринку телекомунікацій

Тарифне регулювання у сфері користування радіочастотним ресурсом

НКРЗІ є органом державного регулювання у сфері користування РЧР.

Відповідно до повноважень, визначених Законом України «Про радіочастотний ресурс України», НКРЗІ встановлює тарифи на роботи (послуги) УДЦР.

НКРЗІ були отримані пропозиції від УДЦР щодо зниження рівня Тарифів на роботи (послуги) УДЦР, пов'язані з користування РЧР та вимірюванням параметрів

телекомунікаційних мереж, затверджених рішенням НКРЗІ від 01.11.2016 № 578 та зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 25.11.2016 за № 1530/29660.

НКРЗІ рішенням від 12.12.2017 № 631 погодила на 2018 рік зниження рівня вищезазначених тарифів.

Аналіз ринків послуг пропуску трафіка

Відповідно до пункту 10-1 статті 18 Закону НКРЗІ має повноваження щодо здійснення в установленому нею порядку визначення ринків певних телекомунікаційних послуг, проведення їх аналізу та визначення операторів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою (далі - ІРП) на ринках таких послуг.

На виконання рішення НКРЗІ від 11.07.2017 № 364 «Про аналіз ринків послуг пропуску трафіка» проведено аналіз ринків послуг термінації трафіка на мережах фіксованого та рухомого (мобільного) зв'язку.

Аналіз зазначених ринків проведено з урахуванням норм Порядку аналізу ринків послуг пропуску трафіка та визначення операторів телекомунікацій з ІРП, затвердженого рішенням НКРЗІ від 25.08.2011 № 444, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13.09.2011 за № 1078/19816 (далі - Порядок аналізу ринків).

За результатами аналізу ринку прийнято рішення НКРЗІ від 24.10.2017 № 549, згідно з яким визначено переліки операторів телекомунікацій з ІРП на ринках послуг термінації трафіка:

⇒ на мережах фіксованого зв'язку - 177 операторів телекомунікацій;

⇒ на мережах рухомого (мобільного) зв'язку - 6 операторів телекомунікацій.

Цим рішенням НКРЗІ також встановлено, що на таких операторів телекомунікацій з 24.10.2017 накладаються зобов'язання відповідно до Закону України «Про телекомунікації» та пункту 8.2 Порядку аналізу ринків.

Розділ III. Регулювання доступу до ринку телекомунікацій та сфери користування РЧР України

Реєстрація і ліцензування

Протягом 2017 року до Реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій (далі—Реєстр) включено 690 суб'єктів господарювання, з них 250 операторів та 440 провайдерів телекомунікацій. Реєстр розміщений на веб-сайті НКРЗІ.

Станом на 1 січня 2018 року в Україні налічувалось 1 162 операторів телекомунікацій, які здійснюють діяльність у сфері телекомунікацій на підставі ліцензій на види діяльності.

Протягом 2017 року НКРЗІ видала 73 ліцензії на здійснення діяльності у сфері телекомунікацій. Переоформлено 47 ліцензій на суму 7,99 тис. грн., видано 15 копій ліцензій на суму 2,55 тис. грн., продовжено термін дії 113 ліцензій на суму 3 053,98 тис. грн.

Надходження до Держбюджету від сплати за видачу ліцензій на види діяльності за 2017 рік склали 3 860,3 тис. грн.

Кількість ліцензій за видами діяльності

Вид діяльності	за 2017 рік	Станом на
Видано ліцензій на види діяльності, з них:	234	1 173
Місцевий телефонний зв'язок	94	401
Міжміський телефонний зв'язок	6	21
Міжнародний телефонний зв'язок	1	4
Міжнародний та міжміський телефонний зв'язок	0	4
Телефонний зв'язок з використанням радіодоступу	0	2
Рухомий (мобільний) телефонний зв'язок	3	15
Технічне. обслуговування та експлуатація телекомунікаційних мереж	130	715

Кількість операторів, провайдерів телекомунікацій

Вид діяльності	за 2017 рік	Станом на 31.12.2017
Включено до реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій, з них:	690	6 011
Операторів телекомунікацій, з них:	250	3 430
надають послуги Інтернет з використанням РЧР	24	631
надають послуги Інтернет без використання РЧР	198	1 706
надають інші послуги	28	1 093
Провайдерів телекомунікацій, з них:	440	2 581
надають послуги Інтернет	440	2 536
не надають послуги Інтернет	0	45
Внесено до реєстру операторів поштового зв'язку	28	28

Інформація щодо розподілу по регіонам суб'єктів господарювання, що надають послуги доступу до Інтернет без використання РЧР та з використанням РЧР наведені у Додатках 4 та 5.

Проведено звірку Реєстру з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР) стосовно суб'єктів, які займаються діяльністю у сфері телекомунікацій у кількості близько 1 500 суб'єктів. За результатами цієї звірки

виключено з Реєстру у зв'язку з припиненням підприємницької діяльності згідно з витягами з ЄДР близько 300 суб'єктів господарювання.

Проведено роботу з суб'єктами господарювання щодо приведення до встановленої форми записів у Реєстрі та надіслано 1 036 листів про необхідність внести відповідні зміни до Реєстру.

За результатами цієї роботи за заявами суб'єктів господарювання внесено зміни до Реєстру стосовно понад 250 суб'єктів

Реєстрація і ліцензування

господарювання та виключено з Реєстру близько 60 суб'єктів господарювання.

НКРЗІ послідовно виступає за скасування ліцензування видів діяльності. У минулому році, серед іншого, розроблено проект Правил здійснення діяльності у сфері телекомунікацій, які стануть на заміну ліцензійних умов здійснення діяльності у сфері телекомунікацій після скасування такого ліцензування. Впровадження цього проекту стане можливим після прийняття Верховною Радою України законопроекту «Про електронні комунікації» на заміну

Закону України «Про телекомунікації».

Користування РЧР на підставі ліцензій здійснюється суб'єктами господарювання для надання телекомунікаційних послуг. Інші загальні користувачі користуються РЧР на підставі ліцензій на канали мовлення, виданих Національною радою з питань телебачення та радіомовлення, та/або дозволів на експлуатацію радіоелектронних засобів, виданих УДЦР.

За 2017 рік НКРЗІ видала 539 ліцензій на користування РЧР.

Розподіл і використання радіочастотного ресурсу

За результатами аналізу кількості нових типів радіоелектронних засобів (далі - РЕЗ) у Реєстрі радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, що можуть застосовуватися на території України в смугах радіочастот загального користування, визначені радіотехнології, які користуються найбільшим попитом та підлягають першочерговому аналізу з метою гармонізації використання смуг радіочастот в Україні із ЄС - міжнародний рухомий (мобільний) зв'язок ІМТ та радіотехнології пристроїв короткого радіусу дії (SRD).

Прискорена гармонізація використання радіочастот призведе до динамічного

розвитку цифрової економіки та суспільства України. Зокрема, технології ІМТ, які за пропозицією НКРЗІ фактично будуть запроваджені за принципом нейтральності технологій (3G-4G та їх розвиток), дозволять досягнути цифрової трансформації існуючих та створення нових галузей економіки, а також трансформації сфер життєдіяльності України у нові, більш ефективні та сучасні.

Комісією на підставі проведеного аналізу підготовлений ряд пропозицій щодо змін до Плану РЧР.

Інформація про нові типи РЕЗ у 2017 році

Розподіл і використання радіочастотного ресурсу

Зокрема розділ І План РЧР доповнено радіотехнологією «Безпроводове забезпечення заходів загальнодержавного або міжнародного характеру» для виділення в Україні смуг радіочастот для радіотехнологій, що будуть тимчасово використовуватися іноземними користувачами (телерадіоорганізаціями, журналістами, міжнародними технічними партнерами заходу, тощо) для забезпечення проведення та висвітлення заходів.

Крім того, за результатами аналізу характеристик сучасних радіоелектронних засобів розроблено та подано до Адміністрації Держспецзв'язку пропозиції стосовно впровадження в Україні нового підходу у ліцензуванні користування РЧР (Л03) для умов спільного користування

радіочастотними каналами необмеженим колом користувачів для побудови безпроводових локальних мереж (доступу до Інтернет) всередині та ззовні приміщень.

Проведені консультації із провідними громадськими організаціями за результатами яких підготовлені проекти рішень НКРЗІ, що спрямовані на реалізацію впровадження нового Технічного регламенту радіообладнання, розробленого на основі Директиви 2014/53/ЄС від 16 квітня 2014 р. про гармонізацію законодавства держав-членів щодо постачання на ринок радіообладнання.

Зазначений технічний регламент дозволить впровадити нові європейські принципи та підходи у введенні в обіг та надходження на ринок радіообладнання.

Розподіл і використання номерного ресурсу

Одним із важливих напрямків діяльності НКРЗІ є здійснення заходів з розподілу, присвоєння, обліку номерного ресурсу, видачі та скасування дозволів на його використання. Для виконання цих завдань НКРЗІ надає дві адміністративні послуги з виділення номерного ресурсу та переоформлення дозволів на використання номерного ресурсу шляхом опрацювання та розгляду заявних документів операторів телекомунікацій, прийняття відповідних рішень НКРЗІ та видачі дозволів на використання номерного ресурсу.

Для забезпечення всебічного та повного інформування про стан та обсяги виділеного операторам телекомунікацій номерного ресурсу на веб-сайті НКРЗІ вперше у повному

обсязі оприлюднені дані про розподіл всіх видів номерного ресурсу. Перелік діючих дозволів та таблиці розподілу номерного ресурсу щомісячно оновлюються.

Станом на 01.01.2018 право використовувати номерний ресурс ТМЗК мали 271 оператор телекомунікацій на підставі 1 328 дозвільних документів (у 2016 році – 281 оператор). З них, 13 операторів телекомунікацій мають дозволи на використання номерного ресурсу місцевих телефонних мереж виключно на тимчасово окупованій території АР Крим та м. Севастополь і на даний час діяльність не здійснюють.

Кількість операторів, які мають дозволи на використання номерного ресурсу станом на 01.01.2018

Розподіл і використання номерного ресурсу

Протягом 2017 року на засіданнях НКРЗІ було розглянуто 532 заяви про виділення та повернення номерного ресурсу, переоформлення дозволів на використання номерного ресурсу, проти 610 заяв у 2016 році. За результатами опрацювання звернень операторів телекомунікацій та на підставі рішень НКРЗІ було оформлено 438 дозволів. При цьому, 95% заяв щодо виділення та переоформлення номерного ресурсу були розглянуті НКРЗІ позитивно.

Так, від 36 операторів телекомунікацій надійшло 88 заяв на виділення номерного ресурсу (у 2016 році – 90 заяв від 33 операторів). За результатами їх розгляду видано 75 дозволів на використання: 8 700 номерів місцевих телефонних мереж; 51 кода пунктів сигналізації мережі СКС-7; 2 коди глобальної телекомунікаційної послуги; 8 скорочених номерів, з них безкоштовно 7 номерів соціального спрямування. Тільки за 2 заявами було прийнято рішення про відмову у виділенні номерного ресурсу (у зв'язку із ненадходженням від заявника доопрацьованих документів протягом встановленого законодавством строку та у зв'язку із відсутністю заявленого на виділення скороченого номеру в Національному плані нумерації).

Обсяг коштів, що надійшов до загального фонду Державного бюджету за виділення номерного ресурсу, становив 310,8 тис. грн.

Також, було розглянуто 421 заяву на переоформлення дозволів на використання номерного ресурсу, проти 498 заяв у 2016 році, та безоплатно переоформлено 363 дозволів.

За розглядом 24 заяв, що надійшли від 5 операторів телекомунікацій, прийнято рішення НКРЗІ про відмову у переоформленні у зв'язку із поданням заяв з порушенням встановлених строків та вилучено номерний ресурс у зв'язку із закінченням термінів дії відповідних ліцензій та дозволів.

Водночас, НКРЗІ розглянула 26 заяв про повернення номерного ресурсу, які надійшли від 13 операторів телекомунікацій, та прийняла рішення про його вилучення. З них 6 операторів телекомунікацій повернули номерний ресурс у зв'язку із прийняттям

ними рішень про припинення діяльності з надання телекомунікаційних послуг з використанням номерного ресурсу. Решта операторів телекомунікацій повернули номерний ресурс, який не задіяний та не використовувався споживачами.

Крім того, на підставі закінчення термінів дії відповідних ліцензій та дозволів на використання номерного ресурсу за рішеннями НКРЗІ, було вилучено номерний ресурс у 13 операторів телекомунікацій, які взагалі не подали до НКРЗІ необхідні заявні документи на переоформлення.

З метою захисту прав споживачів та недопущення припинення надання їм загальнодоступних (універсальних) телекомунікаційних послуг, у разі прийняття операторами телекомунікацій рішення про припинення здійснення діяльності, НКРЗІ було проведено комплекс заходів спрямований на визначення операторів телекомунікацій здатних організаційно та технічно забезпечити подальше надання послуг споживачам із збереженням раніше виділених їм абонентських номерів. Так, за прийнятими НКРЗІ рішеннями, 5 операторів телекомунікацій безкоштовно отримали необхідні дозвільні документи на використання 98 300 номерів місцевих телефонних мереж, що створило умови для забезпечення подальшого надання загальнодоступних телекомунікаційних послуг в інтересах близько 12 400 споживачів у 7 населених пунктах України.

За ініціативи та сприяння НКРЗІ на мережах рухомого (мобільного) зв'язку України відкрито два загальноєвропейські телефонні номери формату 116xxx, які визначені Європейською Комісією виключно для направлення викликів до національних служб соціального спрямування, а саме: 116 111 «лінія допомоги дітям» та 116 123 «лінія психологічної допомоги».

Реалізація цих важливих соціальних проектів стала можливою завдяки спільним зусиллям Громадської організації «Ла Страда-Україна», провідних операторів рухомого (мобільного) зв'язку, Української асоціації операторів зв'язку «Телас» та Фонда народонаселення ООН.

Взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж та доступ до інфраструктури

Регулювання взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж здійснювалося відповідно до Закону та Правил взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж загального користування.

Протягом 2017 року опрацьовано, затверджено відповідними рішеннями НКРЗІ та внесені до Каталогу пропозицій на 2017 рік 224 пропозиції про взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж загальною пропускною спроможністю 1 385 потоків Е1 та 11 Гбіт/с.

Пропозиції надійшли лише від операторів телекомунікацій, що визначені НКРЗІ операторами телекомунікацій з ІРП на ринках певних телекомунікаційних послуг.

За звітний період розміщено, на офіційній сторінці НКРЗІ в мережі Інтернет, 47 повідомлень про укладання або внесення змін до договорів про взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж та 49 повідомлень про ліквідацію взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж загального користування.

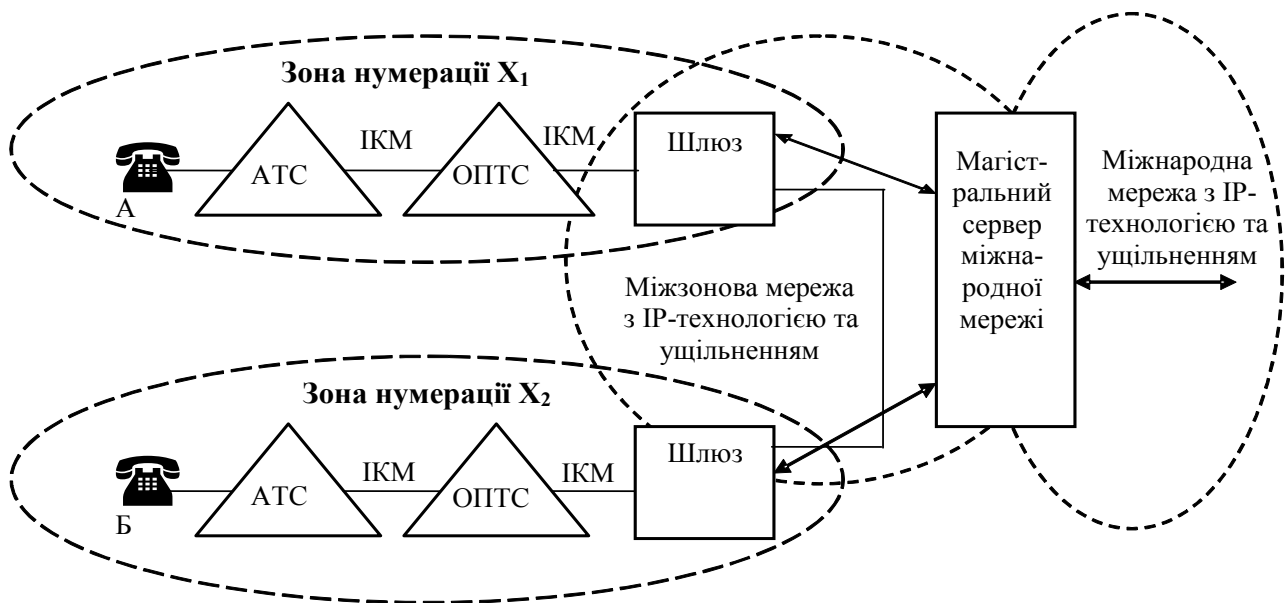
Надано 53 письмові відповіді та роз'яснення на звернення операторів, провайдерів телекомунікацій та інших суб'єктів господарювання щодо взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж,

доступу до інфраструктури та спільного використання інфраструктури телекомунікаційних мереж.

Розглянуто та опрацьовано звернення ПрАТ «ВФ Україна» щодо досудового вирішення спору з ТОВ «лайфселл» та повернуто заявнику як таке, що не відповідає вимогам Закону.

Організовано та проведено переговори операторів ПАТ «Укртелеком», ТОВ «лайфселл» та ПрАТ «Датагруп» стосовно укладення договорів про взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж.

З метою реалізації виконання вимог Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж» розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил надання доступу до інфраструктури кабельної каналізації електрозв'язку» та у складі робочих груп взято участь у розробці Правил надання доступу до інфраструктури об'єктів електроенергетики, Правил надання доступу до інфраструктури об'єкта будівництва та Правил надання доступу до будинкової розподільної мережі.

Розділ IV. Міжнародне співробітництво та європейська інтеграція

Діяльність НКРЗІ в частині міжнародного співробітництва та європейської інтеграції передусім була спрямована на:

- ⇒ реалізацію зовнішньоекономічної політики України щодо розвитку сфери телекомунікацій;
- ⇒ забезпечення виконання зобов'язань України у сфері телекомунікацій та надання послуг поштового зв'язку, передбачених Угодою про асоціацію;
- ⇒ виконання зобов'язань, що випливають із

- членства України у секторальних міжнародних та регіональних організаціях;
- ⇒ активізацію і поглиблення двостороннього та багатостороннього співробітництва у сфері електронних комунікацій;
- ⇒ вивчення досвіду з питань впровадження новітніх технологій та кращих регуляторних практик;
- ⇒ покращення інвестиційного клімату у сфері електронних комунікацій.

Структура міжнародного співробітництва у 2017 році

Ініціатива ЄС «Східне партнерство» як ключовий елемент євроінтеграційних процесів

Основною платформою реалізації євроінтеграційних прагнень України є ініціатива ЄС «Східне партнерство». НКРЗІ бере активну участь в усіх заходах, що стосуються сфери електронних комунікацій, зокрема, у діяльності Мережі регуляторних органів електронних комунікацій країн

Східного партнерства (тематична платформа № 4 «Міжлюдські контакти») та Панелі Східного партнерства «Гармонізація цифрових ринків» (тематична платформа № 2 «Економічна інтеграція та наближення до політик ЄС»).

МЕРЕЖА (EaPeReg)

- 2 Пленарні засідання
 - 2 технічні Семінари: з питань розвитку широкосмугового зв'язку та з питань мережевого нейтралітету
 - 6 засідань Експертних робочих груп: SEWG, BEWG та REWG
 - Співробітництво з BEREC та регіональними платформами
-
- НКРЗІ обрано на посаду Голови Мережі у 2018 році.
 - Забезпечено виконання функцій Голови REWG.
 - Участь у заходах Мережі та роботі SEWG, BEWG та REWG.
 - Участь та представлення доповіді у рамках Саміту BEREC-EMERG-EaPeReg-REGULATEL та спільній зустрічі EMERG-EaPeReg-REGULATEL.

СХІДНЕ ПАРТНЕРСТВО

- 3-тє засідання HDM Панелі
- 2-га Міністерська зустріч з питань цифрової економіки
- Представлено звіт про діяльність Мережі у 2017 році, основні досягнення та плани на 2018 рік.
- Представлено попередні результати Дослідження щодо гармонізації встановлення цін на міжнародний роумінг та зниження тарифів на роумінг серед країн Східного партнерства.
- Участь у 2-ій Міністерській зустрічі з питань цифрової економіки та у підготовці схваленої Міністерської Декларації, що містить завдання до 2020 року за секторами економіки, включаючи електронні комунікації.

ІНІЦІАТИВА НДМ

Пріоритетні напрямки та досягнення міжнародного співробітництва у 2017 році

РОУМІНГ

- Розроблено План заходів щодо виконання статті 3 Указу Президента України «Про заходи пов'язані із запровадженням Європейським Союзом безвізового режиму для громадян України» на 2017-2020 роки та виконувалися завдання, передбачені ним.
- Забезпечено проведення Дослідження щодо гармонізації встановлення цін на міжнародний роумінг та зниження тарифів на послуги роумінгу серед країн Східного партнерства.
- Взято участь у зустрічі з представниками ЄС з метою налагодження двостороннього діалогу з питань зниження тарифів на послуги роумінгу.
- Підготовлено ряд інформаційно-аналітичних матеріалів, тез до виступів та позиційних матеріалів з питань вироблення комплексного і системного підходу до ініціативи України щодо зменшення плати за послуги міжнародного роумінгу під час перебування громадян України на території ЄС.

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ

- Виконувалися завдання, передбачені планами заходів з імплементації Угоди про асоціацію та Порядком денним асоціації Україна-ЄС.
- Забезпечено участь в урядових нарадах, секторальних зустрічах, інших заходах, спрямованих на забезпечення вироблення консолідованої практики імплементації положень законодавства ЄС і Угоди про асоціацію.
- Підготовлено ряд інформаційно-аналітичних матеріалів, тез до виступів та позиційних матеріалів з питань вироблення позиції України у ході заходів двосторонніх органів співробітництва України та ЄС, і забезпечення виконання завдань за їх результатами (у сферах, що відносяться до компетенції НКРЗІ).

Мережа регуляторних органів електронних комунікацій країн Східного партнерства (далі – Мережа).

Мережа створена у 2012 році, а її основна мета – забезпечення форуму для регулярного обміну інформацією та досвідом з питань регулювання сфери електронних комунікацій. Основними формами співпраці є пленарні засідання, засідання експертних робочих груп та проведення технічних семінарів.

Увага НКРЗІ в 2017 році була приділена участі експертів Комісії у діяльності експертних робочих груп Мережі: Експертній робочій групі з питань використання діапазону частот 700 МГц (SEWG), Експертній робочій групі з питань порівняльного аналізу ринків (BEWG) та Експертній робочій групі з питань міжнародного роумінгу (REWG).

Метою SEWG є визначення підходів для майбутнього використання УВЧ (ультра високі частоти)-діапазону, зокрема для смуг частот 470-694 МГц, 694-790 МГц та 790-862 МГц. Участь НКРЗІ у роботі SEWG сприяє виконанню робіт із перепланування частотних присвоєнь/виділень для цифрового наземного телевізійного мовлення (ЦНТВМ).

Діяльність BEWG зосереджується на проведенні порівняння практичного досвіду національних регуляторних практик країн Східного партнерства (далі – СхП) у питаннях збору та аналізу статистичних показників, подання операторами, що здійснюють діяльність на ринку, звітності та

Мережа регуляторних органів електронних комунікацій країн Східного партнерства (далі – Мережа).

застосування санкцій за неналежне та несвоєчасне виконання цих зобов'язань, застосування механізмів регуляторного впливу, а також нормативно-правової бази, що використовуються Європейським Союзом. Щорічно, REWG готує Звіти з порівняльного аналізу у сфері електронних комунікацій в країнах СхП та країнах-членах ЄС: регуляторний та статистичний. У 2017 році, також було підготовлено Звіт про стан впровадження мережевого нейтралітету у країнах СхП.

REWG була утворена за ініціативи НКРЗІ з метою практичної реалізації ініціативи щодо створення «об'єданого комерційного поля» послуг рухомого (мобільного) зв'язку у країнах СхП. Протягом 2017 року НКРЗІ забезпечувала виконання функцій Голови REWG, організовувала її діяльність, здійснювала координацію та супроводження проведення Дослідження щодо гармонізації встановлення цін на

міжнародний роумінг та зниження тарифів на роумінг серед країн СхП (далі— Дослідження). Результати цієї роботи стали підґрунтям для діалогу з Європейською Комісією щодо проведення більш масштабного дослідження, а саме, щодо гармонізації встановлення цін на міжнародний роумінг та зниження тарифів на роумінг між країнами СхП та ЄС.

Основним досягненням роботи в Мережі стало обрання НКРЗІ, у ході 10-го Пленарного засідання за одностайним рішенням членів Мережі, на посаду Голови Мережі у 2018 році, що підкреслило міцні позиції України у платформі та високий рівень довіри її країн-членів, а також належний рівень співробітництва з країнами-членами ЄС та Європейською Комісією. Таким чином, у 2018 році НКРЗІ обійматиме одразу дві керівні посади – Голова Мережі та Голова REWG.

Панель Східного партнерства «Гармонізація цифрових ринків»

«Гармонізація цифрових ринків» – ініціатива, спрямована на забезпечення інтеграції цифрових ринків країн СхП до єдиного європейського простору через реалізацію міжрегіональних проектів за участю організацій та підприємств інформаційно-комунікаційної сфери.

В рамках підсумкового за 2017 рік засідання Панелі НДМ, окрім іншого, були представлені попередні результати проведення Дослідження та розпочато діалог з представниками Європейської Комісії стосовно перспектив та передумов щодо зниження тарифів на послуги роумінгу між Україною та ЄС.

У рамках другої Міністерської зустрічі з питань цифрової економіки країн СхП та країн-членів ЄС, учасниками схвалено Декларацію, що засвідчила політичну волю регіону до співпраці у сфері цифрової економіки та підкреслила її важливість для соціального і економічного розвитку,

зростання та створення робочих місць в країнах СхП.

Міністри країн-учасниць також привітали попередні результати Дослідження та засвідчили готовність працювати далі над створенням спільного міжнародного простору роумінгу.

Декларація серед іншого визначає, що до 2020 року повинен функціонувати незалежний регуляторний орган у сфері електронних комунікацій, бути запроваджений гармонізований підхід до встановлення цін на міжнародний роумінг та зниження тарифів на роумінг серед країн СхП та започаткований діалог з ЄС, а також скоординовані національні стратегії використання спектру.

Схвалена Декларація, до підготовки якої залучалась і НКРЗІ, стала потужним сигналом та основою для Спільної Декларації Саміту Східного партнерства 2017 року.

Проекти технічної допомоги ЄС

У 2017 році, експерти НКРЗІ активно реалізовували та залучалися до реалізації проектів міжнародної технічної допомоги.

Зокрема, протягом року, НКРЗІ забезпечено підготовку та реалізацію двох проектів ТАІЕХ за наступними тематиками:

⇒ «Досвід країн ЄС зі створення, впровадження і функціонування системи моніторингу якості послуг зв'язку (зокрема поштового) як інструменту підтримки конкурентоспроможності в галузі зв'язку з метою максимального задоволення потреб споживачів у нових та якісних послугах».

⇒ «Забезпечення державного регулювання питань виділення та використання номерного ресурсу плану міжнародної ідентифікації мереж загального

користування та абонентів (ITU-T E.212) для надання послуг міжмашинної взаємодії (M2M)».

Окрім того, у рамках проектів ТАІЕХ взято участь у семінарах на тему:

⇒ «Посилення спроможностей кібернетичного захисту критичної інфраструктури».

⇒ «Державний контроль у сфері інформаційної безпеки».

Традиційно, представники НКРЗІ також взяли участь у Щорічній регіональній конференції з питань інституційної розбудови, яка була присвячена питанням залученню інструментів технічної допомоги ЄС та представленню кращого досвіду країн СхП з тематики заходу.

Двостороннє співробітництво з регуляторних та економічних питань

Важливою складовою у структурі міжнародного співробітництва НКРЗІ є двостороннє співробітництво.

Основна увага у 2017 році була сфокусована на переговорному процесі з питань укладення Угоди про вільну торгівлю між Україною та Турецькою Республікою (далі — УВТ) і участі у діяльності спільної українсько-ізраїльської комісії з питань торгівлі та економічного співробітництва. Основними результатами вказаної діяльності стали: узгодження тексту УВТ в частині телекомунікацій та досягнення домовленості про можливість укладання угоди про зниження тарифів на послуги роумінгу між Україною та Державою Ізраїль.

Окрім того, найбільш активний діалог відбувався із Офісом електронних

комунікацій Республіки Польща (УКЕ), Регуляторним органом зв'язку Литовської Республіки (RRT) та Офісом з питань телекомунікацій Чеської Республіки (СТУ). З метою поглиблення співпраці НКРЗІ планує в наступному році підписати відповідні Меморандуми про взаєморозуміння та співробітництво з RRT та СТУ.

У рамках практичного наповнення двостороннього співробітництва і з метою вивчення і залучення кращого досвіду країн-членів ЄС та країн СхП, НКРЗІ вивчалось широке коло питань, зокрема, щодо регулювання сфери телекомунікацій та практики країн-членів ЄС стосовно впровадження та надання послуг рухомого 4G тощо.

Співпраця із секторальними міжнародними організаціями

Для забезпечення національних інтересів України на міжнародній арені НКРЗІ бере участь у роботі секторальних міжнародних та регіональних організацій, таких як Міжнародний союз електрозв'язку (МСЕ), Європейська конференція адміністрацій зв'язку (СЕПТ) та Всесвітній поштовий союз (ВПС).

Участь у роботі вказаних організацій спрямована на сприяння розвитку сфер телекомунікацій, користування РЧР та надання послуг поштового зв'язку.

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

МСЕ

- 2-ге та 3-тє засідання Цільової групи 5/1 Дослідної комісії 5 з підготовки пункту 1.13 Порядку денного ВКР-19 (TG5/1).
- 15-ий Симпозіум МСЕ з питань всесвітніх показників у сфері електрозв'язку/ ІКТ (WTIS-17).
- 1-ий міжрегіональний семінар-практикум МСЕ з підготовки до ВКР-19.

Підготовка до ВКР-19:

- Міжвідомча робоча група з питань підготовки до ВКР-19
- Заходи у рамках МСЕ та СЕПТ.

Захист національних інтересів та територіальної цілісності України шляхом надання інформації до відповідних опитувальників та відстоювання необхідності коректного відображення інформації МСЕ щодо території та статусу АРК Крим.

СЕПТ

- 2-ге та 3-тє засідання Робочої групи СЕПТ з підготовки до ВКР-19 (GPG19).
- 2-ге засідання Проектної групи А Робочої групи СЕПТ з підготовки до ВКР-19.
- засідання Проектної групи 1 Комітету з електронних комунікацій.

Рішення про проведення 7-го засідання Проектної групи (РТД) з питань підготовки до ВКР-19 СЕПТ у м. Київ (25-28.09.2018).

ВПС

Надавалася інформація щодо поштової статистики з метою включення до річних звітів ВПС про регулювання сфери поштового зв'язку.

Розділ V. Державний нагляд у галузі зв'язку та захист прав споживачів

Здійснення державного нагляду за ринком телекомунікацій та за користуванням радіочастотним ресурсом України у смугах радіочастот загального користування

Особливістю проведення заходів державного нагляду у 2017 році було значне зменшення їх кількості у зв'язку з прийняттям Верховною Радою України Закону України «Про тимчасові особливості здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

У зв'язку з цим, у 2017 році планові перевірки суб'єктів ринку телекомунікацій та користувачів РЧР в смугах радіочастот загального користування не проводились, а позапланові перевірки проводились лише за погодженням Державної регуляторної служби України на підставі обґрунтованих звернень фізичних осіб про порушення суб'єктами господарювання їх законних прав, за заявами суб'єктів господарювання про здійснення заходів державного нагляду (контролю) за їх бажанням та за рішенням суду.

Всього протягом 2017 року проведено 20 заходів державного нагляду, у тому числі 18 позапланових перевірок суб'єктів ринку телекомунікацій та 2 позапланові перевірки користувачів РЧР, взято участь у проведенні 409 спільних заходів представників НКРЗІ, УДЦР та Національної поліції України (далі – НПУ).

Основні порушення, виявлені за результатами перевірок дотримання законодавства про телекомунікації, стосувались порушень операторами, провайдерами телекомунікацій правил надання та отримання телекомунікаційних послуг в частині недотримання строків усунення пошкоджень телекомунікаційних мереж та відновлення надання телекомунікаційних послуг. Порушення, виявлені за результатами перевірок користувачів РЧР – експлуатація радіоелектронних засобів без відповідних дозволів на експлуатацію та невиконання законних вимог НКРЗІ щодо усунення раніше виявлених порушень.

Всього за результатами проведених заходів державного нагляду за 2017 рік виявлено 27 порушень законодавства, з них: у сфері

телекомунікацій – 22, у сфері користування РЧР – 5.

З метою реагування на виявлені у 2017 році порушення вимог законодавства у сферах телекомунікацій та користування РЧР, НКРЗІ прийнято рішення про анулювання 5 ліцензій на користування РЧР, 3 ліцензій на здійснення діяльності у сфері телекомунікацій, 124 дозволів на експлуатацію РЕЗ, видано 13 розпорядчих документів, притягнуто до відповідальності 101 особу. Суб'єктами нагляду, на кінець 2017 року, на виконання винесених уповноваженими НКРЗІ посадовими особами постанов про адміністративні правопорушення, сплачено штрафів на загальну суму 57,8 тис. грн. За результатами розгляду 65 справ про адміністративні правопорушення за статтю 146 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) судами призначено адміністративні стягнення у вигляді штрафів на загальну суму 35,7 тис. грн. та прийнято рішення про конфіскацію 24 РЕЗ.

За підсумками роботи представників НКРЗІ, УДЦР та НПУ, у 2017 році припинено роботу 297 РЕЗ, які експлуатувались без відповідних дозвільних документів, притягнуто до адміністративної відповідальності 80 порушників.

Враховуючи встановлені обмеження на проведення заходів державного нагляду, та з метою реагування на письмові звернення юридичних осіб про порушення законодавства у сферах телекомунікацій та користування РЧР, НКРЗІ активно проводила

Здійснення державного нагляду за ринком телекомунікацій та за користуванням радіочастотним ресурсом України у смугах радіочастот загального користування

роботу з суб'єктами господарювання, які регулярно порушували законодавство в галузі зв'язку. Так, протягом 2017 року суб'єктам господарювання направлено 467 листів про надання пояснень щодо виявлених порушень та з вимогою щодо їх усунення. При наявності підстав, матеріали також направлялися структурним підрозділам Служби безпеки України (17 листів), НПУ (19 листів), Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення (5 листів) та УДЦР (260 листів). Завдяки проведеній роботі, протягом 2017 року 100 користувачів РЧР привели роботу 232 РЕЗ у відповідність до вимог законодавства.

Водночас, обмеження на проведення у 2017 році перевірок суб'єктів господарювання позбавили НКРЗІ можливості ефективно реагувати на письмові звернення про порушення законодавства, стандартів та інших нормативних документів у сферах телекомунікацій та користування РЧР, перевіряти виконання розпоряджень та приписів про усунення виявлених порушень, вживати дієві заходи при виявленні порушень порядку маршрутизації трафіку в ТМЗК. Станом на кінець 2017 року в НКРЗІ на обліку знаходилось 493 письмових звернення юридичних осіб про порушення законодавства у сферах телекомунікацій та користування РЧР, а також 49 розпорядчих документів, строк виконання яких сплинув, але суб'єктами нагляду не надано інформації

щодо стану їх виконання, або наданої інформації недостатньо для прийняття рішення щодо зняття розпорядчого документу з контролю. За даними УДЦР кількість виявлених порушень порядку маршрутизації трафіку у порівнянні з попереднім роком збільшилась в 2,7 разів.

Також упродовж 2017 року зберігалася стійка тенденція до збільшення кількості звернень громадян щодо довготривалого відновлення надання телекомунікаційних послуг операторами телекомунікацій переважно через крадіжки та пошкодження лінійно-кабельних споруд зв'язку.

Слід зазначити, що збільшення кількості порушень порядку маршрутизації трафіку в ТМЗК та випадків масових крадіжок і пошкоджень зловмисниками обладнання зв'язку, призводять до нанесення збитків операторам телекомунікацій, виникнення передумов несанкціонованого втручання в роботу телекомунікаційних мереж та автоматизованих систем операторів телекомунікацій, унеможливають отримання телекомунікаційних послуг широкими верствами населення, в тому числі і найменш соціально захищеними, а також можуть призводити до збоїв у роботі екстрених та спеціальних служб. Для мінімізації зазначених негативних наслідків необхідна активізація роботи органів державної влади та суб'єктів господарювання щодо припинення порушень законодавства у сферах телекомунікацій та користування РЧР.

Динаміка кількості складених протоколів, наданих приписів та розпоряджень

Забезпечення якості телекомунікаційних послуг

Пріоритетним напрямком діяльності НКРЗІ є задоволення потреб громадян України у якісних телекомунікаційних послугах, забезпечення всебічним та періодичним інформуванням споживачів про рівні якості послуг, які надаються операторами телекомунікацій.

З метою підвищення рівня інформованості громадськості, відповідно до вимог Закону та згідно з вимогами Положення про якість телекомунікаційних послуг, оператори телекомунікацій щороку подають до НКРЗІ звіти про якість послуг за встановленою формою.

Операторами телекомунікацій, відповідно до вимог рішення НКРЗІ від 13.12.2016 №660, протягом 2017 року здійснено випробування показників якості телекомунікаційних послуг, рівні яких підлягали випробуванню.

За звітній період оператори рухомого (мобільного) зв'язку подали звітність про якість послуг в повному обсязі. Також, у встановлений строк звіти надіслали 150 оператора телекомунікацій, що здійснюють діяльність з надання послуг фіксованого телефонного зв'язку із 252 зареєстрованих в Реєстрі, що складає 60 % від загальної кількості.

Станом на 26.02.2018 не надіслали звіт про якість телекомунікаційних послуг фіксованого телефонного зв'язку 103 оператора телекомунікацій, із них 37 операторів телекомунікацій з Донецької та Луганської областей.

Також, у встановлений строк звіти про якість телекомунікаційних послуг із доступу до Інтернет надіслали 919 операторів телекомунікацій з 2 337 внесених до Реєстру. Додатково НКРЗІ отримано 300 звітів про якість телекомунікаційних послуг від провайдерів телекомунікацій що надають послуги доступу до Інтернету з 2 536 внесених до Реєстру.

Узагальнена інформація щодо показників якості телекомунікаційних послуг, рівні яких підлягають обов'язковому оприлюдненню, розміщена на офіційному веб-сайті НКРЗІ.

Наразі, в 2017 році прийнято Рішення НКРЗІ від 19.12.2017 № 656 «Про затвердження переліків показників якості телекомунікаційних послуг, рівні яких підлягають обов'язковому оприлюдненню у

2019 році». Для забезпечення всебічного інформування споживачів про рівні якості телекомунікаційних послуг, за якими вони надаються операторами телекомунікацій, зазначеним рішенням затверджено три переліки показників якості, а саме для: фіксованого телефонного зв'язку – 9 показників, мобільного (рухомого) зв'язку – 8 показників, послуг із доступу до Інтернету – 5 показників.

01.01.2017 набрали чинності зміни до Основних вимог до договору про надання телекомунікаційних послуг та Правил здійснення діяльності у сфері телекомунікацій (діяльність з надання послуг доступу до Інтернет), які затверджені рішенням НКРЗІ від 23.08.2016 №439, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 19.09.2016 за №1268/29398. В основу змін до Основних вимог до договору покладено положення нормативно-правових актів Європейського Союзу, що регламентують діяльність на ринку електронних комунікацій, а саме щодо встановлення вимоги для операторів, провайдерів телекомунікацій зазначати в договорах про надання послуг доступу до Інтернет значення мінімальних швидкостей передавання та приймання даних в мережах фіксованого зв'язку або розраховані максимальні швидкості передавання та приймання даних для послуг доступу до Інтернету для рухомого (мобільного) зв'язку.

В рамках підготовки базового відстеження результативності вищезазначеного рішення було проведено аналіз стану публічного інформування споживачів щодо виконання 10 постачальниками, які мають найбільшу кількість абонентів, вимог щодо обов'язкового встановлення в договорах про надання послуг фіксованого доступу до Інтернету значень мінімальних швидкостей передавання та приймання даних.

Всі 10 постачальників, які мають найбільшу кількість абонентів, встановили в публічних договорах про надання телекомунікаційних послуг з фіксованого доступу до Інтернету значення мінімальних швидкостей передавання та приймання даних. Так, 4 постачальники із зазначеного переліку вже гарантують своїм споживачам мінімальну швидкість від 10 Мбіт/с і більше.

Забезпечення якості телекомунікаційних послуг

Аналіз звітності операторів телекомунікацій та покращення доступу споживачів до інформації про показники якості свідчить, що якість послуг стає важливим чинником для посилення конкуренції на ринку надання послуг доступу до Інтернет та важливим інструментом для розвитку телекомунікаційних послуг та реалізації прав споживачів на вільний вибір постачальника послуг за критеріями ціна/якість.

Запроваджено дієвий механізм протидії рефайлу та шахрайству в телекомунікаціях, несанкціонованому втручанню в роботу та/або використанню телекомунікаційних мереж шляхом внесення змін до Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг. Зазначеними змінами врегульовано відносини між операторами, провайдерами телекомунікацій та споживачами телекомунікаційних послуг для покращення якості обслуговування, зокрема в частині, що стосується підстав та порядку скорочення переліку телекомунікаційних послуг та/або припинення їх надання.

Протягом 2017 року в НКРЗІ опрацьовано в межах повноважень 10 188 письмових звернень та скарг від споживачів стосовно якості телекомунікаційних послуг та стосовно порушень законодавства у сфері поштового зв'язку. На підставі цих звернень НКРЗІ було проведено 16 позапланових перевірок операторів, провайдерів телекомунікацій під час яких перевірялись наступні питання:

- організація роботи операторами, провайдерами із зверненнями громадян з питань якості надання телекомунікаційних послуг;
- контроль якості надання телекомунікаційних послуг операторами, провайдерами телекомунікацій споживачам (в разі необхідності проводились вимірювання параметрів телекомунікаційної мережі);
- відповідність договору про надання телекомунікаційних послуг Основним вимогам до договору про надання телекомунікаційних послуг;
- інформування споживачів щодо строків поновлення надання телекомунікаційних послуг у зв'язку із виконанням

ремонтних, відновлюваних робіт на телекомунікаційній мережі;

- відповідність дій операторів телекомунікацій при здійсненні реєстрації абонентів згідно Порядку реєстрації абонентів, які отримують телекомунікаційні послуги без укладення договору в письмовій формі;
- розгляд спірних питань стосовно здійснення розрахунків за користування послугами, зміни тарифів, отримання послуг з невідповідними показниками якості тощо.

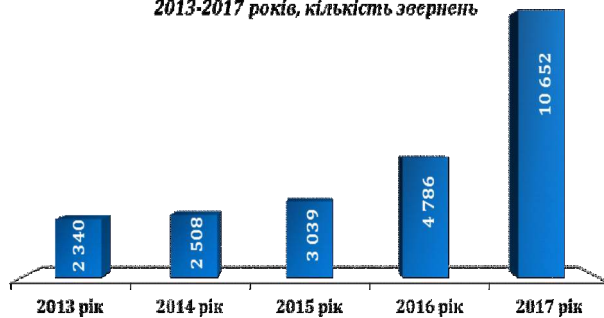
За результатами зазначених перевірок до суб'єктів ринку телекомунікацій були вжиті наступні заходи впливу:

- ⇒ складено протоколів про адміністративне правопорушення – 13;
- ⇒ видано приписів про усунення порушень законодавства про телекомунікації – 4;
- ⇒ видано розпоряджень про усунення порушень ліцензійних умов у сфері телекомунікацій – 3;
- ⇒ винесено постанов про сплату штрафу – 10;
- ⇒ винесено постанов про закриття справи -1.

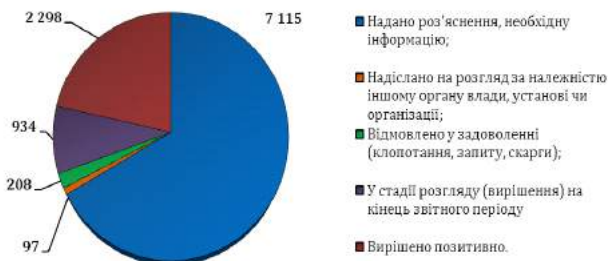
Захист прав споживачів

Протягом 2017 року на розгляд до НКРЗІ надійшло 10 652 звернень громадян та організацій. У порівнянні з 2016 роком кількість звернень зросла у 2,2 рази.

Динаміка надходження звернень громадян протягом 2013-2017 років, кількість звернень

На 7 115 звернень (66,8 %), що мали характер заяв, клопотань, було надано роз'яснення та необхідну інформацію. Вирішено позитивно 2 298 (21,6 %) звернень громадян. Надіслано на розгляд за належністю іншим органам влади 97 звернень (0,9 %). За 208 зверненнями громадянам відмовлено у задоволенні з урахуванням законодавства про телекомунікації та Закону України «Про звернення громадян».

Із загальної кількості звернень значну частку складають звернення з питань надання послуг фіксованого телефонного зв'язку – 5 482 (51,4%). Більшість звернень від споживачів зазначеного виду послуг надійшло з питань: тривалої відсутності та неякісного надання телефонного зв'язку, незгоди з розміром виставлених рахунків та надання послуг довідкової служби.

Звернення з питань надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку у загальній кількості звернень складають 24,2% (2 579 звернень). У зверненнях споживачами порушувались питання щодо незгоди із зняттям коштів з особового рахунку, відсутності доступу (покриття), організації

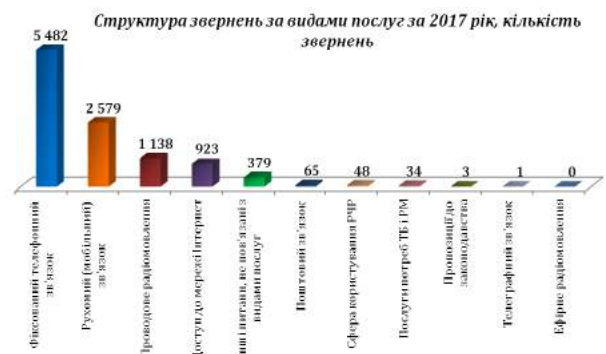
надання послуг, зміни тарифного плану, неякісного надання послуг.

У зверненнях з питань надання послуг радіомовлення (1 138 звернень або 10,7%) більшість споживачів скаржилися на тривалу відсутність послуг та неякісне надання послуг.

З питань надання послуг з доступу до Інтернету надійшло 923 звернення (8,7%). Споживачами порушувались питання щодо неякісного надання послуг, тривалої відсутності доступу, організації надання послуг та підключення до мережі. Слід зазначити, що питання надання послуг з доступу до Інтернету як додаткові порушувались у 272 зверненнях з інших питань.

Від споживачів послуг поштового зв'язку надійшло 65 звернень (0,6%). У зверненнях порушувались питання щодо організації надання послуг, незгоди з розміром тарифів тощо.

48 звернень (0,5%) надійшло з питань користування РЧР. Більшість звернень надійшло з питань правомірності встановлення РЕЗ, порядку користування (реєстрації) РЕЗ, випромінювальними пристроями та застосування міжнародних кодів ідентифікації мобільних телефонів.

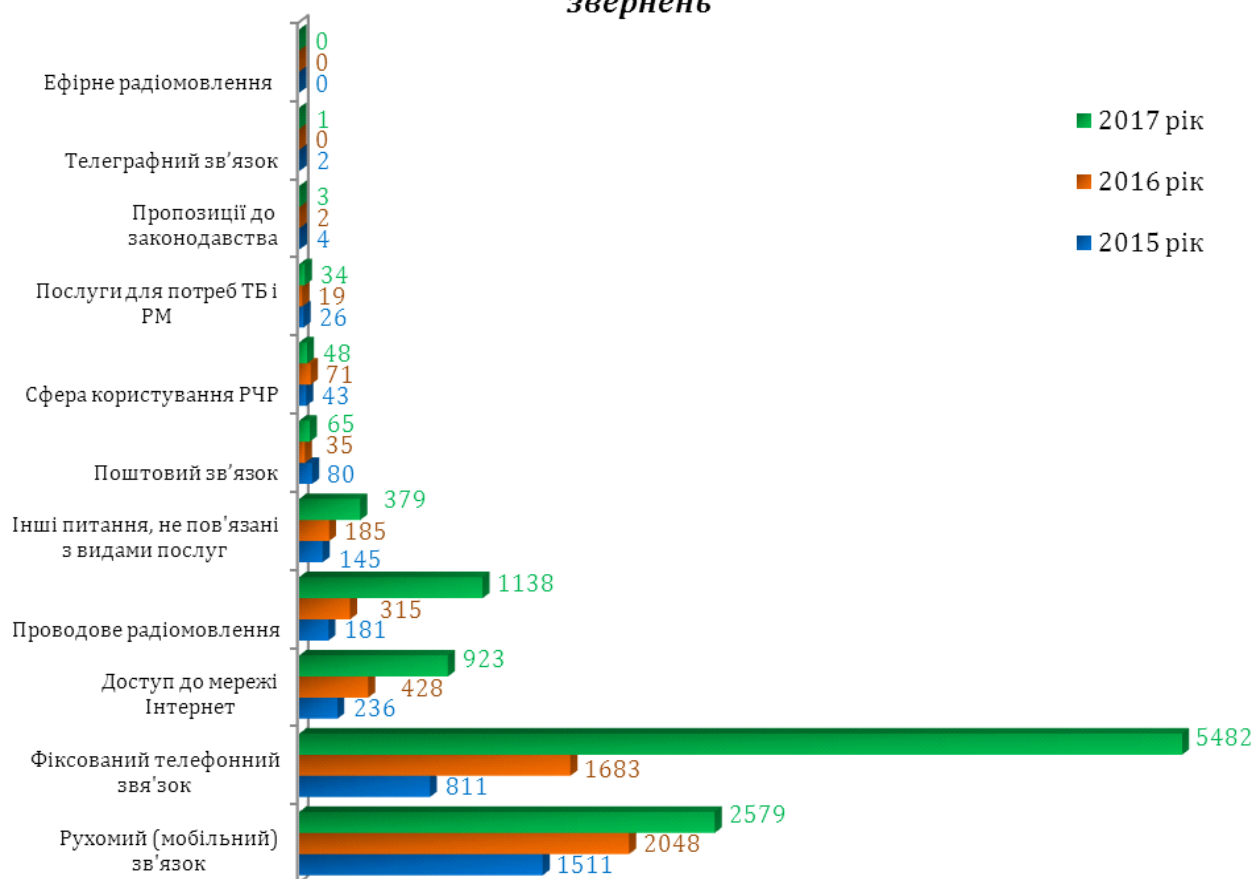

Захист прав споживачів

Найбільше зростання кількості звернень відбулося з питань послуг фіксованого телефонного зв'язку, проводового радіомовлення, послуг з доступу до Інтернету. У порівнянні з 2016 роком кількість звернень зросла на 226%, 261%, 116%, відповідно. Основною причиною цього збільшення є тривала відсутність послуг у зв'язку з пошкодженням/викраденням обладнання телекомунікаційних мереж.

Вирішення питання можливо за умови посилення відповідальності за пошкодження та викрадення телекомунікаційних мереж зловмисниками, контролю за прийомом вторинної сировини, а також заборони експорту міді як сировини, що не видобувається в Україні.

Динаміка структури звернень за видами послуг, кількість звернень

Розділ VI. Ресурсне забезпечення діяльності НКРЗІ

Кадрове забезпечення державного регулювання у сфері зв'язку та інформатизації

Станом на 1 січня 2018 року до складу Апарату НКРЗІ входять:

- 5 профільних департаментів (70% штатної чисельності),
- 6 підрозділів забезпечуючого характеру (28% штатної чисельності);
- 3 головні спеціалісти, які не входять до складу підрозділів, – з питань запобігання та виявлення корупції; з проведення внутрішнього аудиту; з питань мобілізаційної роботи, охорони праці, цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки.

Якісний склад команди фахівців, які працюють в НКРЗІ, характеризується наступними цифрами:

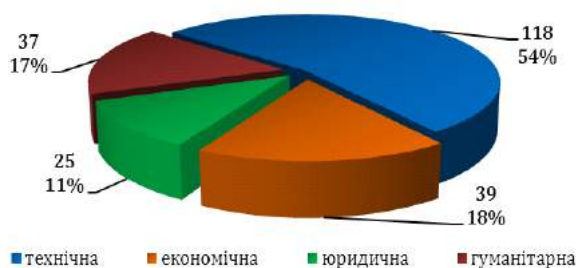
⇒ облікова чисельність працівників станом на кінець 2017 року – 219 осіб, з них 124 особи (57%) – жінки та 95 осіб (43%) – чоловіки;

⇒ середній вік працівників НКРЗІ – 43 роки;

⇒ вищу освіту ступеня магістра (в тому числі спеціаліста) мають 214 (98%) працівників.

35 (16 %) працівників мають дві вищі освіти, здобуті, в тому числі у 10 випадках у Національній академії державного управління при Президентові України за спеціальністю «Державне управління» та «Електронне урядування», у 2 випадках – в інших навчальних закладах за спеціальністю «Державна служба». 6 осіб продовжують навчання у вищих навчальних закладах для здобуття другої вищої освіти. У НКРЗІ працює 5 державних службовців, яким присвоєно науковий ступінь кандидата наук.

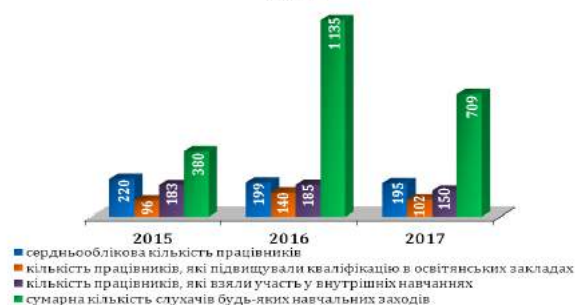
Розподіл працівників НКРЗІ за освітою

Разом з тим, підвищення рівня професійної компетентності працівників залишається одним із пріоритетних напрямків кадрової політики НКРЗІ. Протягом 2017 року понад

170 працівників НКРЗІ більше 700 разів стали учасниками 80 навчальних заходів (14 з яких - внутрішні навчання, проведені кваліфікованими фахівцями з числа працівників НКРЗІ). Значну увагу було приділено організації профільних навчань за темами, притаманними специфіці діяльності НКРЗІ. Частка слухачів таких навчань склала чверть від усієї їх кількості (майже 160 слухачів). 14 навчальних заходів відбулися відповідно до укладених договорів, загальна вартість яких складала 60 тис. грн., що дозволило забезпечити потреби у підвищенні кваліфікації за темами, не представленими профільними навчальними закладами, які надають послуги в рамках державного замовлення. Окрім того, у навчаннях з питань запобігання корупції взяли участь 63 особи (близько 40% всіх учасників навчань). Крім того, у 2017 році започатковано новий напрям - вивчення ділової англійської мови, яке організовано на території НКРЗІ без відриву від роботи, та до якого залучено 45 працівників НКРЗІ.

Кількісні показники підвищення кваліфікації працівників НКРЗІ

Необхідність забезпечення виконання НКРЗІ покладених на неї завдань зумовила проведення заходів щодо подальшої оптимізації її структури. Зміни відбулися в межах існуючої штатної чисельності (240 штатних одиниць) та стосувалися двох самостійних структурних підрозділів. Так, з метою врахування звернень громадян при організації заходів державного нагляду Відділ по роботі із споживачами та зверненнями громадян введено до складу Департаменту державного нагляду. Крім того, зазнала змін організаційна структура Департаменту правового забезпечення: у

Кадрове забезпечення державного регулювання у сфері зв'язку та інформатизації

його складі за рахунок скорочення штатної чисельності трьох відділів утворено ще один відділ – таким чином кількість відділів збільшено до п'яти. Зокрема, виділено як окремі відділи у складі департаменту відділ правового забезпечення державного нагляду та відділ юридичної роботи.

Окрім структурних змін у штаті НКРЗІ відбулися й інші зміни, що торкнулися окремих посад: в Департаменті забезпечення діяльності зменшено кількість посад працівників, які виконують функції з обслуговування, та збільшено, відповідно, кількість посад державної служби; в Управлінні фінансового забезпечення перейменовано дві посади щодо виконання повноважень головного бухгалтера. Враховуючи сучасні виклики щодо захисту інформації та рішення Уряду щодо оплати праці з 01 грудня 2017 року підвищено на 20% посадові оклади державних службовців, які виконують функції із забезпечення кібербезпеки, кіберзахисту та безпеки інформаційних технологій.

Проте, державна служба і досі недостатньо приваблива на ринку праці, що становить системну проблему при укомплектуванні штату. Ілюстрацією такого стану є той факт, що у 2017 році в НКРЗІ організовано проведення 10 конкурсів на зайняття 77 вакантних посад державної служби, в яких виявили бажання взяти участь лише 76 осіб. За результатами перевірки на відповідність встановленим законом вимогам до участі у конкурсах було допущено ще менше – 67 кандидатів. Таким чином, конкурс на кожну оголошену вакансію становив менше 1, що на фоні конкурсів на посади, наприклад, фахівців з питань реформ, для яких Урядом передбачено відповідні умови оплати праці, суттєво нижчий і не дозволяє запропонувати очікувані умови праці фахівцям галузі.

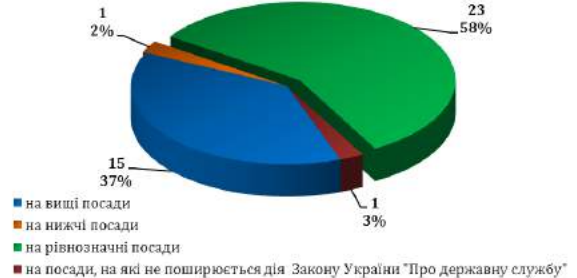
У цілому в 2017 році в Апарат НКРЗІ призначено 20 осіб, з них:

- ⇒ 11 – за результатами конкурсу;
- ⇒ 2 – за переведенням з іншого державного органу;
- ⇒ 7 – без застосування спеціальної процедури на посади, які передбачають виконання функцій з обслуговування.

Крім того, переведено на інші посади в

межах НКРЗІ 40 осіб, з них 16 – у зв'язку з організаційними заходами, пов'язаними з введенням в дію нової структури та штатного розпису.

Розподіл загальної кількості переведень в Апараті НКРЗІ за напрямом кар'єрного руху

Станом на 31.12.2017 проходять військову службу 3 працівники НКРЗІ, з них 2 - призвані на військову службу під час мобілізації, на особливий період та продовжили службу за контрактом; 1 – призваний на строкову військову службу.

З метою забезпечення їх соціального захисту за кожним з них збережено місце роботи, посаду та середній заробіток. Водночас, завдяки зусиллям, докладеним у попередніх роках, вдалося забезпечити бронювання фахівців для забезпечення функціонування НКРЗІ на період мобілізації та на воєнний час.

Вперше у 2017 році на виконання рішення Уряду в НКРЗІ започатковано процедуру оцінювання результатів службової діяльності державних службовців. Враховуючи новизну процедури, спільно з «Консультаційним фондом впровадження реформ», що реалізується федеральною компанією Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, організовано навчання для керівного складу Апарату НКРЗІ. Наразі всім працюючим державним службовцям визначено завдання на 2018 рік та ключові показники результативності, ефективності та якості службової діяльності, що більш знайомі в недержавному секторі як КРІ.

Професійні здобутки 25 працівників НКРЗІ у вирішенні поставлених державою завдань у 2017 році відзначені державними та Урядовими нагородами, відзнаками Верховної Ради України. Крім того, керівником Апарату оголошено подяку 15 працівникам НКРЗІ.

Кадрове забезпечення державного регулювання у сфері зв'язку та інформатизації

Забезпечення реалізації державної політики з питань управління майном УДЦР в частині кадрової роботи

Окрема увага приділялась питанням управління персоналом в контексті здійснення НКРЗІ функцій управління майном щодо УДЦР.

Проведено перевірку стану військового обліку призовників і військовозобов'язаних в УДЦР.

Відповідно до Положення про порядок проведення атестації працівників керівного складу державних підприємств, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.1999 № 1571, прийнято рішення щодо проведення атестації генерального директора УДЦР: утворено атестаційну комісію, визначено організаційні заходи та призначено дату проведення атестації.

З метою соціального захисту працівників та підвищення ролі трудового колективу у прийнятті управлінських рішень підбито підсумки Угоди між НКРЗІ і Профспілкою працівників зв'язку України на 2013-2015 роки та 07.03.2017 укладено відповідну угоду на новий період (2017 – 2019 роки).

Схвалено пропозиції про нагородження 8 працівників УДЦР державними та Урядовими нагородами за вагомих особистий внесок у розвиток галузі зв'язку з нагоди державних свят. Крім того, НКРЗІ погоджено внесення Вінницькою обласною державною адміністрацією подань про присвоєння почесних звань «Заслужений працівник сфери послуг України» двом працівникам Подільської філії УДЦР.

Актуальними питаннями кадрової політики НКРЗІ у 2018 році є: подальша комплектація штату НКРЗІ; реалізація кадрових процедур, передбачених Законом України «Про державну службу», зокрема щодо оцінювання результатів службової діяльності державних службовців; автоматизація кадрових процесів; проведення функціонального обстеження для підвищення ефективності управління персоналом та забезпечення покладених на НКРЗІ завдань.

Забезпечення надходжень до бюджету

Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» (зі змінами) планові надходження коштів до Державного бюджету України за кодами, за якими закріплено контроль за справами (стягненням) платежів до бюджету за 2017 рік складають 4 760 396,7 тис. грн.

Фактичні надходження коштів до державного бюджету за 2017 рік складають 4 607 261,0 тис. грн., в тому числі в розрізі кодів:

⇒ 22011400 «Плата за видачу, переоформлення, продовження терміну дії ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України та видачу дублікатів таких ліцензій» – 200 008,4 тис. грн.;

⇒ 22011700 «Плата за видачу, переоформлення, продовження терміну дії ліцензії на здійснення діяльності у сфері телекомунікацій та видачу копій і дублікатів таких ліцензій» – 3 860,3 тис. грн.;

⇒ 22012200 «Плата за виділення номерного ресурсу» – 310,8 тис. грн.;

⇒ 13060000 «Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України» – 2 540 251,0 тис. грн.;

⇒ 24140600 «Збір за користування та надання послуг стільникового рухомого зв'язку» – 1 862 830,5 тис. грн.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» (зі змінами) за програмою 5561010 «Керівництво та управління у сфері регулювання зв'язку та інформатизації» на 2017 рік фінансування Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації затверджено в сумі 61 563,1 тис. грн.

За зазначеною вище програмою за 2017 рік надійшли асигнування в сумі 61 563,1 тис. грн., які розподілено в повному обсязі.

Документальне забезпечення і контроль

У 2017 році загальний документообіг НКРЗІ склав 28 723 документа, з них вхідних – 18 769, вихідних – 9 545, внутрішня службова кореспонденція – 330, організаційно-розпорядчі документи – 179.

За групами документів:

- ⇒ Президент України та Адміністрація Президента України – 15;
- ⇒ Кабінет Міністрів України – 272;
- ⇒ Верховна Рада України – 170;
- ⇒ народні депутати України – 17;
- ⇒ запити на отримання публічної інформації – 98;
- ⇒ органи виконавчої влади – 806;
- ⇒ суб'єкти господарювання та оператори телекомунікацій – 8 736;
- ⇒ інша кореспонденція – 8 655.

Від операторів телекомунікацій та суб'єктів господарювання надходили переважно такі документи:

- ⇒ заяви про включення до Реєстру та заяви суб'єктів господарювання про зміну даних, зазначених у заяві про включення до нього;
- ⇒ заяви про видачу, переоформлення, продовження терміну дії, видачу копії або дублікату ліцензії на користування РЧР, на отримання ліцензії на додаткову смугу радіочастот;
- ⇒ заяви щодо визначення можливості застосування РЕЗ та ВП на території України;
- ⇒ заяви про видачу, переоформлення, продовження терміну дії, видачу копії або дублікату ліцензії на здійснення діяльності у сфері телекомунікацій;

- ⇒ заяви про виділення, переоформлення дозволу на використання номерного ресурсу;
- ⇒ листи з проханням про надання роз'яснень;
- ⇒ листи з пропозиціями та зауваженнями до проектів нормативно-правових актів, що розробляються НКРЗІ;
- ⇒ інші.

У 2017 році документообіг НКРЗІ в межах окремого діловодства за зверненнями громадян складав 42 181 документів, з них: ⇒ 20 109 – вхідних; ⇒ 22 072 – вихідних документів.

Всім документам, що надходять до НКРЗІ, за наявності підстав, встановлюється контрольний термін виконання відповідно до законодавства.

З метою підвищення рівня виконавської дисципліни в Апараті НКРЗІ, на апаратній нараді у Голови НКРЗІ, надається щотижневий звіт щодо термінів виконання контрольних документів, що надійшли до Комісії. Також, проводиться випереджувальний моніторинг виконання актів законодавства, доручень Президента України, Кабінету Міністрів України, заяв від операторів телекомунікацій та інших документів. Діє система щотижневого нагадування структурним підрозділам про документи, що стоять на контролі, термін виконання яких спливає протягом тижня.

У 2017 році на контролі в НКРЗІ знаходилося 6 505 документів.

У 2017 році було проведено 60 засідань НКРЗІ, на яких було прийнято 672 рішення.

Підвищення ефективності використання ІКТ для виконання завдань НКРЗІ

З метою виконання завдань, визначених нормативно-правовими актами, використання сучасних ефективних інформаційно-комунікаційних технологій інформаційного забезпечення співробітників НКРЗІ та їх взаємодії з постачальниками та споживачами телекомунікаційних послуг, в НКРЗІ протягом 2017 року проведено роботи, спрямовані на підвищення рівня взаємодії з суб'єктами ринку телекомунікацій та споживачами телекомунікаційних послуг в електронній формі.

Зокрема, для спрощення процедури подання звітності та інформації операторами, провайдерами телекомунікацій в електронній формі запроваджено Систему електронної звітності НКРЗІ, яка функціонує в тестовому режимі. Доступ до Системи організовано через офіційний веб-портал НКРЗІ, а цілісність та аутентичність даних забезпечується шляхом застосування засобів електронного цифрового підпису. Також, запровадження Системи оптимізує процеси первинної обробки, узагальнення зазначеної звітності та використання отриманих результатів для виконання повноважень НКРЗІ, а також відповідного інформування споживачів та суб'єктів господарювання щодо стану розвитку ринку телекомунікацій та якості надання телекомунікаційних послуг на території України.

За результатами опрацювання звернень споживачів телекомунікаційних послуг, які надходять до НКРЗІ, було проведено роботи для покращення представлення інформації для споживачів послуг фіксованого телефонного зв'язку, мобільного зв'язку, Інтернет, поштового зв'язку та ін., оприлюдненої на офіційному веб-порталі НКРЗІ, та створення нового контенту у дружньому для розуміння пересічним споживачем форматі.

Відповідно до послідовної політики, що проводиться Урядом у сфері електронного урядування, в НКРЗІ проведено організаційно-технічні заходи з інтеграції засобів електронного цифрового підпису в систему електронного документообігу. За результатами цієї роботи, для оптимізації ресурсних витрат на провадження діловодства в Апараті НКРЗІ запроваджено безпаперовий обмін внутрішньою

кореспонденцією, а також організацію внутрішніх нарад та інших заходів через систему електронного документообігу з використанням електронного цифрового підпису.

Також, проведено роботи із запровадження сучасних засобів адміністрування локальної обчислювальної мережі та інформаційних ресурсів НКРЗІ, які дозволили оптимізувати використання наявних апаратних ресурсів.

Крім того, для забезпечення підвищення ефективності антивірусного захисту інформації, яка обробляється на робочих місцях користувачів, здійснено перехід до застосування нової системи антивірусного захисту з централізованим управлінням її налаштуваннями та оновленням.

Подальші кроки за зазначеними напрямками передбачають заходи щодо розвитку та запровадження нових електронних сервісів в Апараті НКРЗІ, зокрема перехід до веб-орієнтованого електронного документообігу з автоматизацією повного циклу опрацювання документів, електронної взаємодії з органами виконавчої влади, а також процесів організації засідань НКРЗІ та ведення визначених законодавством реєстрів, та запровадження відповідних засобів захисту інформації.

Для забезпечення захисту в інформаційно-телекомунікаційній системі НКРЗІ було проведено роботу з розробки технічного завдання на побудову комплексної системи захисту інформації (КСЗІ) інформаційно-телекомунікаційної системи (ІТС) НКРЗІ.

Розділ VII. Діяльність Державного підприємства «Український державний центр радіочастот»

Державне підприємство «Український державний центр радіочастот» утворено 15.10.1996 року. УДЦР є госпрозрахунковим підприємством і відноситься до сфери управління НКРЗІ, та діє на підставі Закону України «Про радіочастотний ресурс України», інших нормативно-правових актів України та Статуту підприємства. Підприємство належить до об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави.

До його складу входить 9 філій, які здійснюють свою діяльність на всій території України.

УДЦР є єдиним в Україні підприємством, яке на практиці реалізує державну політику у сфері управління радіочастотним ресурсом шляхом:

- надання дозволів на використання радіочастот РЕЗ рухомого, фіксованого, супутникового зв'язку, засобами телевізійного і радіомовлення тощо;
- проведення контролю використання радіочастот цими засобами шляхом радіочастотного моніторингу випромінювань.

УДЦР забезпечує електромагнітну сумісність (ЕМС) діючих радіоелектронних засобів шляхом:

- проведення експертиз на можливість застосування РЕЗ, що виробляються або ввозяться для застосування на території України;
- проведення відповідних розрахунків на ЕМС РЕЗ різних радіослужб;
- проведення контролю дотримання параметрів випромінювання РЕЗ встановленим дозволами на експлуатацію;
- виявлення і пошуку джерел радіозавад, що заважають нормальній роботі РЕЗ;
- забезпечення беззавадової роботи РЕЗ у прикордонних зонах України шляхом міжнародної координації використання радіочастот і контролю випромінювань РЕЗ сусідніх країн;
- погодження використання частот загальними РЕЗ із РЕЗ спеціального (військового) призначення.

Рішенням НКРЗІ від 25.08.2015 УДЦР внесено до Реєстру операторів і провайдерів телекомунікацій для централізованого

технічного адміністрування персональних номерів та перенесених абонентських номерів на території України (послуга MNP). Підприємство здійснює заходи для забезпечення міжнародно-правового захисту радіочастотних присвоєнь.

Фахівці підприємства беруть участь у роботі міжнародних організацій радіозв'язку (МСЕ, СЕПТ) та регіональних форумів (NEDDIF, SEDDIF, BSDDIF, SEWG) з метою практичного забезпечення впровадження нових технологій зв'язку і захисту діючих технологій. Особлива увага приділяється питанням підготовки до Всесвітньої конференції радіозв'язку МСЕ 2019 року (ВКР-19), перепланування цифрового наземного телевізійного мовлення, впровадження новітніх технологій мобільного зв'язку (LTE, 5G), радіочастотного моніторингу, боротьби з контрафактними пристроями електрозв'язку/ІКТ та протидії крадіжкам мобільних пристроїв електрозв'язку.

З 2008 року УДЦР є повноправним членом Сектору радіозв'язку Міжнародного союзу електрозв'язку, роль якого полягає в здійсненні глобального управління користуванням радіочастотним спектром та частотно-орбітальним ресурсом.

У тісній взаємодії з Міністерством інформаційної політики, Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення, УДЦР сприяв відновленню українського мовлення в зоні антитерористичної операції на сході країни та на анексованій території АР Крим. За результатами 2017 року визначена можливість та умови використання декількох десятків радіочастот передавачами звукового та телевізійного мовлення.

УДЦР успішно виконав покладені на

Діяльність Державного підприємства «Український державний центр радіочастот»

підприємство завдання щодо підготовки та проведення пісенного конкурсу «Євробачення-2017», зокрема здійснив підбір необхідних радіочастот, видав дозволи на визначені частоти, забезпечив контроль усіх РЕЗ конкурсу для їх беззавадової та безперешкодної роботи під час репетицій та телевізійної трансляції. Європейська мовна спілка (EBU) висловила подяку УДЦР за підтримку та цінний внесок у вирішення питань забезпечення якісної роботи РЕЗ під час підготовки й проведення пісенного конкурсу «Євробачення-2017».

За оцінками іноземних експертів, в УДЦР створено одну з кращих в Європі і країнах СНД систему технічного радіоконтролю. Її оснащено сучасними автоматизованими комплексами вітчизняного та зарубіжного виробництва, які дозволяють контролювати використання РЧР РЕЗ всіх радіотехнологій, що застосовуються в Україні.

В рамках реалізації Програми впровадження в Україні цифрового наземного телевізійного мовлення, в червні – жовтні 2017 року у Волинській області виконано комплекс робіт щодо надання послуг з вимірювання зон покриття передавачів мережі цифрового наземного телевізійного мовлення стандарту DVB-T2 у першому мультиплексі (MX1). Роботи проведені в інтересах оцінювання реального рівня охоплення території України послугами цифрового наземного

телебачення.

УДЦР активно підтримує впровадження в Україні новітніх технологій. У 2017 році фахівці держпідприємства здійснили технічну експертизу стосовно можливості використання, ввезених на територію України 167 типів РЕЗ та випромінювальних пристроїв. В інтересах вітчизняних виробників погоджено 24 Технічні умови на розробку, модернізацію та виробництво РЕЗ підприємствами України. Для забезпечення функціонування підрозділів УДЦР розроблено 5 методик, які регламентують виконання робіт з радіочастотного моніторингу та вимірювання параметрів РЕЗ.

До складу УДЦР входить створений за європейським зразком Центр з сертифікації (далі—ЦС), який активно працює на міжнародному рівні. На сьогодні ЦС залишається єдиним в Україні, здатним провести оцінку відповідності (випробування) РЕЗ та випромінювальних пристроїв для експорту до країн ЄС.

УДЦР має сертифікат Системи управління якістю на відповідність вимогам стандарту ISO 9001:2009.

З лютого 2015 року державне підприємство «Український державний центр радіочастот» очолює Володимир Іванович Корсун.

Здійснення присвоєнь радіочастот та видача дозволів на експлуатацію радіоелектронних засобів

Другий рік поспіль обсяги робіт з підготовки та надання НКРЗІ висновків щодо можливості ліцензування РЧР мають тенденцію до збільшення, що пояснюється поживаленням ринку телекомунікаційних послуг в Україні і відповідним збільшенням кількості заяв про видачу ліцензії на користування РЧР України, які надходять до НКРЗІ.

Також, у 2017 році продовжувалося зростання кількості наданих за заявками від Національної Ради України з питань телебачення і радіомовлення висновків щодо можливості та умов користування РЧР для потреб телерадіомовлення. Відповідно до чинного законодавства зазначені висновки

надаються Національній раді України за договором у обсягах, які відповідають її фінансуванню за відповідною статтею Державного бюджету України.

Підготовка та надання НКРЗІ висновків щодо можливості ліцензування РЧР та висновків щодо можливості та умов користування РЧР для потреб телерадіомовлення

Здійснення присвоєнь радіочастот та видача дозволів на експлуатацію радіоелектронних засобів

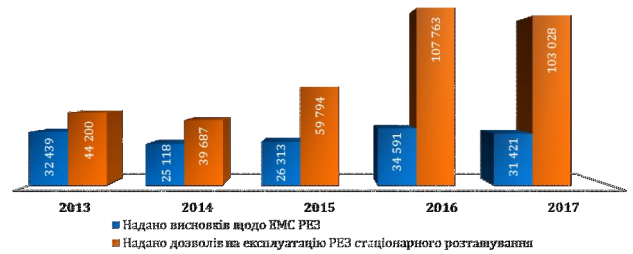
Обсяги робіт з присвоєнь радіочастот у 2017 році у показниках мають наступний вигляд:

- ⇒ надано 31,4 тис. висновків щодо ЕМС РЕЗ;
- ⇒ надано 103 тис. дозволів на експлуатацію РЕЗ стаціонарного розташування;
- ⇒ надано 55,4 тис. дозволів на експлуатацію РЕЗ децентралізованого присвоєння.

Як видно з наведеної діаграми, в цілому у 2017 році зазначені показники залишились на рівні 2016 року.

Слід зазначити також важливу роль, яку відіграє УДЦР у впровадженні в Україні радіотехнології третього покоління 3G. Активно сприяючи її розгортанню, з моменту видачі операторам мобільного зв'язку

Надання висновків щодо електромагнітної сумісності РЕЗ та дозволів на їх експлуатацію

відповідних ліцензій, фахівці підприємства за 2017 рік видали операторам телекомунікацій понад 5 тис. висновків щодо ЕМС базових станцій технології UMTS та близько 10,5 тис. дозволів на їх експлуатацію.

Міжнародне співробітництво

Основними напрямками міжнародного співробітництва УДЦР є проведення міжнародної координації присвоєнь радіочастот РЕЗ України та інших країн, двостороння співпраця з радіочастотними органами інших держав з визначення умов застосування та координації РЕЗ у прикордонних районах, забезпечення їх роботи без завад, участь у роботі міжнародних організацій у галузі зв'язку (МСЕ, СЕПТ) та регіональних форумів (NEDDIF, SEDDIF, BSDDIF, SEWG).

Спільно з НКРЗІ та Адміністрацією зв'язку України, керуючись резолюціями

Генеральної асамблеї ООН 68/262 від 27.03.2014 «Територіальна цілісність України» та 71/205 від 19.12.2016 «Ситуація з правами людини в Автономній Республіці Крим та місті Севастополь (Україна)» та іншими нормативно-правовими актами, УДЦР продовжував вносити вагомий внесок в успішну протидію спробам Адміністрації зв'язку Російської Федерації легалізувати на міжнародному рівні незаконне використання частотних присвоєнь на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополь.

Міжнародна координація присвоєнь радіочастот

Впродовж 2017 року було скоординовано 2 433 радіочастотних присвоєнь для РЕЗ України та 17 954 радіочастотних присвоєнь для РЕЗ інших країн. УДЦР здійснив нотифікацію в МСЕ 1087 радіочастотних присвоєнь для РЕЗ України з метою набуття ними необхідних прав на міжнародне визнання і захист.

З метою міжнародно-правового захисту частотних присвоєнь супутникових мереж України та національних супутникових виділень України, заявлених Україною до Міжнародного союзу електрозв'язку, протягом 2017 року УДЦР проведено роботу щодо опрацювання звернень та заявок 16 адміністрацій зв'язку інших країн з приводу міжнародної координації їх супутникових

мереж з Україною.

В 2017 році фахівці УДЦР взяли участь в проведенні низки двосторонніх зустрічей з технічними експертами адміністрацій зв'язку Республіки Білорусь, Болгарії, Польщі, Румунії, Словацької Республіки, Туреччини та Угорщини з питань міжнародної координації присвоєнь радіочастот.

В рамках виконання Плану заходів щодо впровадження системи рухомого (мобільного) зв'язку четвертого покоління, затвердженого Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 року №1232-р та Плану заходів щодо впровадження в Україні цифрового телерадіомовлення, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України

Міжнародна координація присвоєнь радіочастот

від 26.10.2016 №788-р, УДЦР виконувались роботи щодо міжнародної координації присвоєнь/виділень радіочастот для забезпечення перепланування мереж цифрового наземного телевізійного мовлення (ЦНТВМ) України в смузі радіочастот 470 - 694 МГц без подальшого використання для ЦНТВМ смуг радіочастот 694 - 790 МГц і 790 - 862 МГц. За результатами участі делегації УДЦР в роботі Південно-Європейського форуму з імплементації цифрового дивіденду (SEDDIF) та Північно-східного форуму з імплементації цифрового дивіденду (NEDDIF) були укладені такі документи з адміністраціями зв'язку сусідніх країн:

- ⇒ багатостороння рамкова угода між Адміністраціями зв'язку Албанії, Австрії, Боснії і Герцеговини, Болгарії, Хорватії, Греції, Колишньої Югославської Республіки Македонії, Угорщини, Чорногорії, Румунії, Сербії, Словенії, Туреччини і України щодо радіочастотного плану майбутнього цифрового наземного телебачення в смузі частот 470-694 МГц;
- ⇒ двосторонні технічні домовленості з адміністраціями зв'язку Болгарії, Угорщини, Словацької Республіки та Польщі стосовно координації радіочастот для майбутнього цифрового наземного телебачення в смузі радіочастот 470-694 МГц, протоколи двосторонніх зустрічей з адміністраціями зв'язку Румунії та Туреччини.

У жовтні 2017 року УДЦР очолив Чорноморський форум з імплементації цифрового дивіденду (BSDDIF), в рамках якого планується продовжити міжнародну координацію присвоєнь / виділень радіочастот в смузі радіочастот 470 - 694 МГц для забезпечення перепланування мереж ЦНТВМ Болгарії, Грузії, Молдови, Румунії, Туреччини та України.

Успішному переплануванню мереж ЦНТВМ України в смузі радіочастот 470 - 694 МГц також сприяла активна участь УДЦР в Експертній робочій групі з питань використання спектру (SEWG) Мережі регуляторних органів електронних комунікацій країн Східного партнерства.

27.02–01.03.2017 проведено двосторонню зустріч з технічними експертами

Республіканського унітарного підприємства з нагляду за електрозв'язком «БелГІЕ» (Республіка Білорусь) з питань використання смуги радіочастот 470-694 МГц радіомовною службою на прикордонних територіях. За підсумками зустрічі технічні експерти РУП «БелГІЕ» та УДЦР розглянули можливий розподіл додаткових радіочастотних каналів у смузі 470-694 МГц у відповідних виділеннях радіочастот згідно Плану GE06D із забезпеченням рівноправного доступу до РЧР в прикордонних районах.

26-28.12.2017 за рішенням НКРЗІ в УДЦР було проведено двосторонню зустріч технічних експертів адміністрацій зв'язку Республіки Білорусь і України з питань координації використання частотних присвоєнь РЕЗ наземних служб. Основними результатами Зустрічі стало підписання низки важливих документів, що визначають порядок проведення міжнародної координації присвоєнь радіочастот при реалізації мереж рухомого зв'язку UMTS і LTE в прикордонних районах Республіки Білорусь та України (зокрема, в смугах радіочастот 880-915/925-960 МГц, 1710-1785/1805-1880 МГц та 1920-1980/2110-2170 МГц), уможливають перепланування виділень і присвоєнь радіочастот для ЦНТВМ в північній частині України у смузі радіочастот 470 - 694 МГц із урахуванням перспектив впровадження радіотехнології LTE в смугах радіочастот 790 - 862 МГц і 694- 790 МГц (так звані I і II «цифрові дивіденди»), забезпечують захист станцій систем повітряної радіонавігаційної служби України, узгоджують розподіл преференційних радіоканалів в смузі радіочастот 147,0-147,9875 МГц та забезпечують беззавадову роботу між мережами E-GSM, UMTS-900 Республіки Білорусь і мережами CDMA-800 України.

Участь у діяльності МСЕ та СЕПТ

Представники УДЦР взяли участь у 7 заходах МСЕ та 10 заходах Європейської конференції адміністрацій зв'язку (СЕПТ), на яких представили 9 внесків. Пріоритетне значення фахівців УДЦР надавалось дослідженням шляхів вирішення питань порядку денного ВКР-19, питанням забезпечення ЕМС при впровадженні новітніх технологій мобільного зв'язку (LTE, 5G), удосконаленню методів здійснення радіочастотного моніторингу РЕЗ та боротьбі з контрафактними або викраденими пристроями електрозв'язку/ІКТ з використанням міжнародних ідентифікаторів.

Фахівці УДЦР беруть активну участь в діяльності міжвідомчої Робочої групи з питань підготовки до ВКР-19, утвореної наказом Адміністрації Держспецзв'язку від 01.02.2016 № 83, яка відповідальна за підготовку позиції України на ВКР-19 з урахуванням загальноєвропейських пропозицій. Тому, участь у відповідних дослідженнях МСЕ і СЕПТ сприятиме забезпеченню врахування інтересів України у сфері користування РЧР при визначенні можливих варіантів вирішення пунктів порядку денного ВКР-19. Одним з вагомих внесків Адміністрації зв'язку і радіочастот України в зазначену діяльність в європейському регіоні є виконання фахівцем УДЦР обов'язків на посаді координатора СЕПТ з пункту 8 порядку денного ВКР-19, присвяченого вжиттю належних заходів щодо перегляду приміток до Статті 5 Регламенту радіозв'язку МСЕ.

Також, одним з напрямків роботи УДЦР в МСЕ та СЕПТ є участь у дослідженнях з питань, пов'язаних з радіочастотним моніторингом - розробка рекомендацій, звітів, які в подальшому використовуються УДЦР в якості підґрунтя для розробки методик радіочастотного моніторингу РЕЗ України. В 2017 році в рамках СЕПТ фахівцями УДЦР було представлено декілька внесків за цим напрямком. Матеріали внесків були враховані в проекті нового Звіту МСЕ-R щодо застосування різних методів оцінювання покриття населення послугами ЦНТВМ, робота над яким триває в МСЕ, а в СЕПТ на основі матеріалів внесків УДЦР започатковано розробку проекту Звіту ЕСС «Мобільні станції радіочастотного моніторингу» щодо технічних можливостей, конструктивного виконання та вимог до

обладнання, що використовується в мобільних станціях радіомоніторингу РЕЗ різних радіотехнологій у країнах - членах СЕПТ, а фахівця УДЦР визначено відповідальним координатором за його розробку.

Значну увагу УДЦР було приділено започаткуванню досліджень СЕПТ, пов'язаних з узгодженням умов використання смуги радіочастот 1427-1518 МГц між РЕЗ системи повітряної телеметрії в Україні, що застосовується відповідно до примітки 5.342 Регламенту радіозв'язку МСЕ, та РЕЗ рухомого/фіксованого зв'язку системи ІМТ сусідніх держав. За результатами розгляду підготовлених УДЦР внесків підготовлено проект Звіту ЕСС «Керівництво з прикордонної координації між мережами рухомого/фіксованого зв'язку (MFCN) та системами повітряної телеметрії (ATS) у смузі частот 1429-1518 МГц».

Беручи до уваги визнання з боку МСЕ ефективності реалізованої в УДЦР узагальненої бази даних кодів ІМЕІ терміналів, спеціалісти УДЦР продовжували брати участь у дослідженнях Сектору стандартизації електрозв'язку МСЕ (МСЕ-Т), пов'язаних з боротьбою проти контрафактних пристроїв електрозв'язку/ІКТ та протидією крадіжкам мобільних пристроїв електрозв'язку. Прийняття нових резолюцій, рекомендацій і звітів МСЕ щодо боротьби з контрафактними пристроями електрозв'язку/ІКТ сприятиме законодавчому забезпеченню реалізації заходів з протидії та усунення незаконного ввезення в Україну кінцевого обладнання телекомунікаційних мереж, що має міжнародні ідентифікатори.

Розвиток двостороннього співробітництва та участь у інших заходах

З метою врегулювання питань завад РЕЗ сусідніх країн від РЕЗ CDMA України УДЦР проводив зустрічі з радіочастотними органами Республіки Білорусь та Польщі. В складі делегації Міністерства інфраструктури України, фахівець УДЦР залучався до участі у засіданні Комітету Регіональної угоди про служби радіозв'язку на внутрішніх водних шляхах (RAINWAT), на якому розглядалися

питання поточного функціонування радіозв'язку на внутрішніх водних шляхах та перспектив його подальшого розвитку з урахуванням рішень ВКР-15. За зверненнями адміністрацій зв'язку сусідніх країн УДЦР здійснювались заходи щодо виявлення та усунення дії джерел радіозавад РЕЗ інших країн, у тому числі, за чотирма зверненнями Європейської космічної агенції.

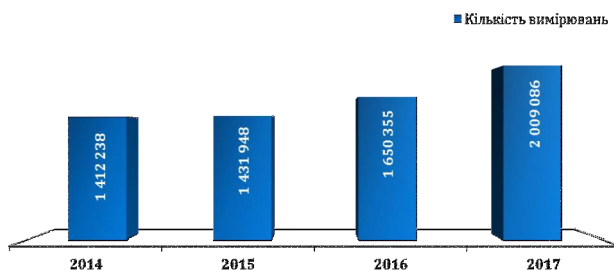
Радіочастотний моніторинг

Протягом 2017 року заходи радіочастотного моніторингу здійснювалися УДЦР та його філіями відповідно до вимог законодавства у сфері користування РЧР.

Інструментальна оцінка параметрів випромінювання радіоелектронних засобів

Станом на 31.12.2017 у центральній обліковій базі УДЦР зареєстровано 228 070 одиниць контролю (базових станцій, радіоелектронних засобів (РЕЗ), дуплексних пар та номіналів радіочастот), що підлягали плановому технічному радіоконтролю (далі – ТРК). У ході ТРК протягом року складено 2 009 086 спектрограм (протоколів) інструментальних оцінок параметрів випромінювання РЕЗ, частотних панорам та таблиць даних.

Інструментальна оцінка параметрів випромінювання РЕЗ

Загальне збільшення кількості зареєстрованих одиниць контролю у порівнянні із 2016 роком склало понад 8 % (у 2016 році – 210 084 одиниць контролю). Це пов'язано із розгортанням мереж широкосмугового радіодоступу, радіорелейного зв'язку та впровадженням операторами цифрового стільникового зв'язку радіотехнології цифрового стільникового радіозв'язку IMT-2000 (UMTS).

Виявлення порушень у сфері користування радіочастотним ресурсом

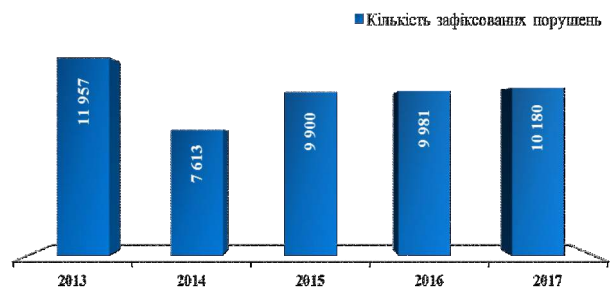
Протягом 2017 року зафіксовано 10 180 порушень у сфері користування радіочастотним ресурсом, з урахуванням тих, що були виявлені у попередніх періодах (2 747) і робота над якими тривала у звітному періоді, а саме:

- ⇒використання РЕЗ без відповідних дозвільних документів – 7 517;
- ⇒використання РЕЗ з порушенням умов дозволів на експлуатацію РЕЗ – 2 663.

Вжитими заходами протягом року усунено 7 323 порушення користування радіочастотним ресурсом, що складає 72% від їх загальної кількості.

При цьому, силами підрозділів РЧМ УДЦР і його філій усунено 6 421 порушення, що склало 88% від загальної кількості усунених. За результатами робіт, проведених УДЦР у взаємодії з Департаментом державного нагляду НКРЗІ та правоохоронними органами, припинено 902 порушення, що склало 12 %.

Дані щодо порушень у сфері користування радіочастотним ресурсом

Радіочастотний моніторинг

Кількість порушень, що знаходилися на контролі в 2017 році, у порівнянні з попереднім роком, збільшилася на 199. Найбільше порушень пов'язано з використанням РЕЗ широкосмугового радіодоступу. УДЦР, у межах своїх повноважень, продовжує вживати заходів щодо виявлення та припинення дії порушень користування РЧР.

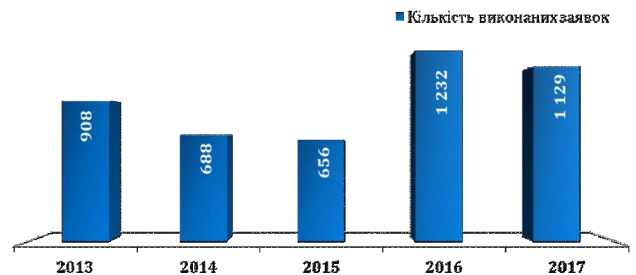
Виявлення та усунення дії джерел радіозавад

Протягом 2017 року УДЦР виконано у встановлені терміни 1129 заявок на виявлення та усунення дії джерел радіозавад.

Кількість заявок на виявлення та усунення дії джерел радіозавад у порівнянні з 2016 роком зменшилася на 8 %.

Застосування сучасних засобів ТРК і належна організація заходів радіочастотного моніторингу забезпечує оперативне виявлення джерел радіозавад та вжиття необхідних заходів щодо усунення впливу радіозавад.

Дані щодо виявлення та усунення дії джерел радіозавад

Здійснення вимірювань (технічного контролю) телекомунікаційних мереж

Одним із статутних завдань діяльності УДЦР є здійснення вимірювань (технічний контроль) телекомунікаційних мереж, метою яких є виявлення порушень вимог законодавства України, пов'язаних з нелегітимним пропуском міжнародного телефонного трафіку.

УДЦР здійснює вимірювання телекомунікаційних мереж, в тому числі щодо порядку маршрутизації трафіку в телекомунікаційній мережі загального користування України.

Для виконання зазначених робіт УДЦР має відповідні підрозділи, які укомплектовані кваліфікованими фахівцями та оснащені сучасним вимірювальним обладнанням. Крім того, для автоматизованого контролю сигнального трафіку на базі УДЦР функціонує фрагмент системи вимірювань телекомунікаційної мережі загального користування України, до якої входить Центр контролю вимірювань та локальні пункти вимірювань, що розгорнуті на технічних майданчиках окремих операторів телекомунікацій в різних містах України.

У 2017 році УДЦР, за договорами із зацікавленими операторами телекомунікацій, в ході участі у складі комісій НКРЗІ та за зверненнями правоохоронних органів, провів 1637 заходів

з вимірювання телекомунікаційних мереж, з них: 979 заходів щодо порядку маршрутизації трафіку голосової телефонії та 658 заходів щодо випробування (вимірювання) показників (параметрів) якості телекомунікаційних послуг, в тому числі якості послуг із доступу до Інтернет.

В ході проведення зазначених заходів на мережах операторів виявлено та зафіксовано протоколами вимірювань 824 548 порушень порядку маршрутизації трафіку голосової телефонії.

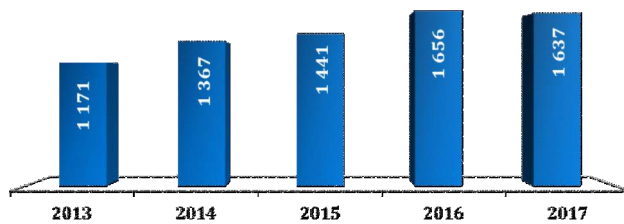
З метою вжиття відповідних заходів до порушників, операторам надані Протоколи вимірювань, за якими надання телекомунікаційних послуг споживачам-порушникам припинялося чи обмежувалося. Крім того, до правоохоронних органів передано 238 протоколів вимірювань (технічного контролю) телекомунікаційних мереж, якими зафіксовані порушення порядку маршрутизації трафіку.

Динаміка проведених заходів з вимірювання телекомунікаційних мереж та виявлених при цьому порушень порядку маршрутизації трафіку у 2013-2017 роках, що приведена на діаграмі, показує, що незважаючи на дещо меншу кількість проведених заходів з вимірювань, кількість виявлених порушень у 2017 році у

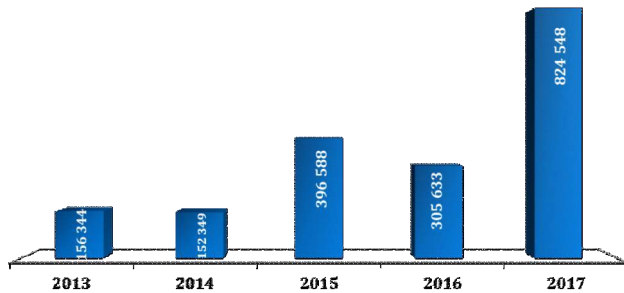
**Здійснення вимірювань
(технічного контролю) телекомунікаційних мереж**

порівнянні з попереднім роком збільшилася в 2,7 рази (або на 170%), що свідчить про ефективність роботи з вимірювання телекомунікаційних мереж щодо виявлення та попередження порушень порядку маршрутизації трафіку, яка проводиться фахівцями УДЦР спільно з правоохоронними органами, НКРЗІ та зацікавленими операторами телекомунікацій.

Динаміка проведених заходів з вимірювання параметрів телекомунікаційних мереж у 2013-2017 роках, кількість заходів

Динаміка виявлених порушень порядку маршрутизації трафіку при проведенні заходів з вимірювань на телекомунікаційних мережах у 2013-2017 роках, кількість виявлених порушень

Одним з напрямків діяльності УДЦР є випробування (вимірювання) показників (параметрів) якості телекомунікаційних з послуг, в тому числі якості послуг із доступу до Інтернет.

З метою забезпечення виконання операторами телекомунікацій рішення НКРЗІ від 13.12.2016 № 660 «Про затвердження переліків показників якості телекомунікаційних послуг, рівні яких підлягають обов'язковому оприлюдненню у 2018 році» фахівцями УДЦР надаються послуги з випробування (вимірювання) показників (параметрів) якості телекомунікаційних послуг на мережах операторів фіксованого телефонного зв'язку та якості послуг із доступу до Інтернет у всіх регіонах України. Для проведення вищезазначених заходів УДЦР та його регіональні філії забезпечені

сертифікованими вимірювальними приладами та атестованими методиками вимірювань (випробувань).

У 2017 році як зазначалося вище, УДЦР за договорами із зацікавленими операторами телекомунікацій провів 658 заходів з випробування (вимірювання) показників (параметрів) якості телекомунікаційних послуг, в тому числі якості послуг із доступу до Інтернет (проти 601 заходу у 2016 році, або на 9,5% більше), за результатами яких складені протоколи, що використовуються операторами при поданні відповідних звітів до НКРЗІ та їх оприлюднення у 2018 році.

**Центр з сертифікації Державного підприємства
«Український державний центр радіочастот» (ЦС УДЦР)**

У 2017 році ЦС УДЦР видано більше 460 різноманітних сертифікатів, взято на облік 162 Декларації відповідності, проведено і оформлено протоколами 2 508 випробувань.

При цьому, виявлено 66 типів обладнання, яке не відповідає вимогам Технічних регламентів, що складає близько 6,5% від загальної кількості перевіреної продукції.

За показниками, виявлені відхилення (невідповідності) продукції вимогам Технічного регламенту радіообладнання і телекомунікаційного кінцевого (термінального) обладнання (ТР РТКО) розподіляються: ЕМС - 56%, функціональні параметри (радіопараметри) – 35%, електробезпека - 9%. Статистичні дані 2017р. свідчать про те, що кількість невідповідностей за показниками «радіопараметри» зросла у порівнянні з минулим роком.

В 2017 році Орган з сертифікації техніки зв'язку УДЦР (ОС УКРЧАСТОТНАГЛЯД) був акредитований НААУ на проведення оцінки відповідності продукції вимогам нового Технічного регламенту радіообладнання (ПКМУ від 24.05.2017 № 355), розробленого на основі Директиви 2014/53/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16 квітня 2014 року про гармонізацію законів держав-членів щодо доступу радіообладнання на ринок та скасування Директиви 1999/5/ЄС.

ЦС активно працює на міжнародному рівні і на сьогодні залишається єдиним в Україні органом здатним провести оцінку відповідності РЕЗ призначених для експорту до країн ЄС. В 2017 році об'єм випробувань продукції призначеної для експорту до ЄС зріс майже в 3 рази. Серед замовників робіт, як вітчизняні так і закордонні компанії: ТОВ «НІК-ЕЛЕКТРОНІКА» (Україна), ТОВ «Екта-Пром» (Україна), ТОВ «Pig Експерт Україна» (Україна), Telematics Wireless Ltd (Ізраїль) та ін.

Протягом 2017 року ЦС налагодив співробітництво у сфері оцінки відповідності продукції з європейським органом з оцінки відповідності SETECOM (Німеччина) та уклав 6 міжнародних договорів на виконання робіт. Випробувальний центр ЦС УДЦР підтвердив свою компетенцію і залишається в переліку випробувальних лабораторій, результати

випробувань яких визнаються нотифікованим органом з оцінки відповідності – Британської сертифікаційної ради по телекомунікаціям (British Approvals Board Telecommunications, TÜV SÜD BAVT).

За рік центр проводив випробування продукції для більше сотні виробників РЕЗ та ВП, у тому числі провідних світових брендів. При цьому, представники Huawei (Китай), iDirect (США), Telematics Wireless Ltd (Ізраїль), SETECOM GmbH (Німеччина), Intracom S.A. Telecom Solutions (Греція) відвідали ЦС та безпосередньо спостерігали за ходом випробувань.

В рамках проекту «Сприяння розвитку взаємної торгівлі шляхом усунення технічних торговельних бар'єрів між Україною та ЄС» в березні 2017 року ЦС приймав групу експертів ЄС (зовнішніх експертів Консорціуму ETIC Consulting). Експерти дали високу оцінку діяльності центру та обговорили питання співпраці в галузі оцінки відповідності.

Як і раніше, ціла низка випробувань продукції в частині вимірювань радіопараметрів, ЕМС, SAR, стійкості до впливу зовнішніх факторів залишаються унікальними для України. Протягом 2017 року центр оснащений унікальним спеціалізованим вимірювальним комплексом для тестування РЕЗ системи рухомого (мобільного) зв'язку четвертого покоління (LTE) моделі Keysight E7515A UXM Wireless Test Set (США).

ЦС регулярно проводились експериментальні дослідження та незалежні технічні експертизи з метою впровадження в Україні новітніх технологій. Протягом року проведено тестування кількох різновидів радіообладнання LTE на предмет відповідності вимогам ТР РТКО.

В інтересах однієї із найбільших компаній в Східній Європі у сфері виробництва вимірювальних приладів, систем енергоменеджменту ТОВ «НІК-ЕЛЕКТРОНІКА» фахівцями ЦС проводилися експериментальні дослідження впливу високочастотних ЕМП на роботу лічильників електроенергії.

За участі ЦС УДЦР проводилась перевірка відповідності ТР РТКО РЕЗ, призначених для оснащення патрульної поліції України.

Виконання пріоритетних завдань УДЦР у 2017 році

На виконання Плану заходів щодо впровадження системи рухомого (мобільного) зв'язку четвертого покоління, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 №1232-р, відповідно до затвердженого Технічного завдання у визначені ним строки, УДЦР завершив виконання робіт 2 етапу Розділу II Науково-дослідної роботи з питань дослідження стану розподілу радіочастотного ресурсу України і розроблення пропозицій щодо впровадження системи рухомого (мобільного) зв'язку четвертого покоління / LTE (виконується відповідно до «Плану заходів щодо впровадження системи рухомого (мобільного) зв'язку четвертого покоління», затвердженого розпорядженням КМ України №1232-р) і 14.06.2017 надав відповідні матеріали Замовникам.

За результатами виконання зазначеного етапу підготовлені пропозиції щодо перепланування ЦНТВМ Плану GE06 в смузі частот 470 – 694 МГц для вивільнення смуги радіочастот 694 – 862 МГц.

Роботи з перепланування ЦНТВМ Плану GE06 в смузі частот 470 – 694 МГц були продовжені в рамках участі УДЦР у виконанні Плану заходів щодо впровадження в Україні цифрового телерадіомовлення, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26.10.2016 №788-р. За результатами участі технічних експертів УДЦР у засіданнях регіональних форумів (SEDDIF, NEDDIF, BSDDIF), а також у двохсторонніх координаційних зустрічах були укладені (підписані) Багатостороння рамкова угода між Адміністраціями зв'язку 14 країн Європи, Двосторонні технічні домовленості з Адміністраціями зв'язку 4 країн та Протоколи двосторонніх зустрічей з координації радіочастот з Адміністраціями зв'язку 3 країн, до яких включено результати проведеної УДЦР міжнародної координації нових виділень радіочастот для перепланування цифрового наземного телебачення України в Плані «Женева-06».

Крім того, УДЦР провів підбір радіочастот телевізійних каналів, розрахунки ЕМС та визначив можливість використання заявлених РЕЗ у складі синхронних мереж ЦНТВМ у смузі радіочастот 174-230 МГц.

На даний час отримано 114 позитивних відповідей від 7 Адміністрацій зв'язку країн Європи. Відмовлено Адміністрацією зв'язку РФ у координації 35 присвоєнь ЦНТВМ. По всім відмовам в міжнародній координації підготовлені відповідні заперечення, триває листування. В цілому, за позитивними результатами міжнародної координації, до Плану GE06 було включено 49 частотних присвоєнь РЕЗ ЦНТВМ України у смузі радіочастот 174-230 МГц. На даний час УДЦР продовжує проводити роботи з внесення відповідних змін до РЕЗ ЦНТВМ, що плануються, щодо перевірки умов ЕМС спланованих мереж синхронного одночастотного мовлення.

В 2017 році було розпочато роботи зі створення автоматизованої інформаційної системи «Централізована база даних перенесених номерів» (АІС ЦБД ПН). Однак у зв'язку із скасуванням Постановою Вищого господарського суду України від 12.04. 2017 рішення Господарського суду міста Києва від 21.10.2016 роботи зі створення АІС ЦБД ПН було призупинено. Роботи щодо створення та впровадження автоматизованої системи будуть продовжені УДЦР після винесення остаточного рішення по справі судовими органами.

На договірній основі за кошти УДЦР проведено розробку програмного забезпечення та розгортання інформаційної підсистеми «Портал послуг УДЦР». Виконані заходи 1-ого етапу робіт щодо розробки та впровадження підсистеми. Триває дослідна експлуатація підсистеми з отримання е-заяв щодо видачі висновків ЕМС за радіотехнологіями (GSM, UMTS).

На договірній основі за кошти УДЦР виконується комплекс заходів щодо побудови системи управління інформаційної безпеки УДЦР. Виконані заходи 1-ого етапу робіт цього договору.

Розділ VIII. Пріоритетні завдання НКРЗІ та УДЦР на 2018 рік

На 2018 рік визначено наступні пріоритетні завдання НКРЗІ:

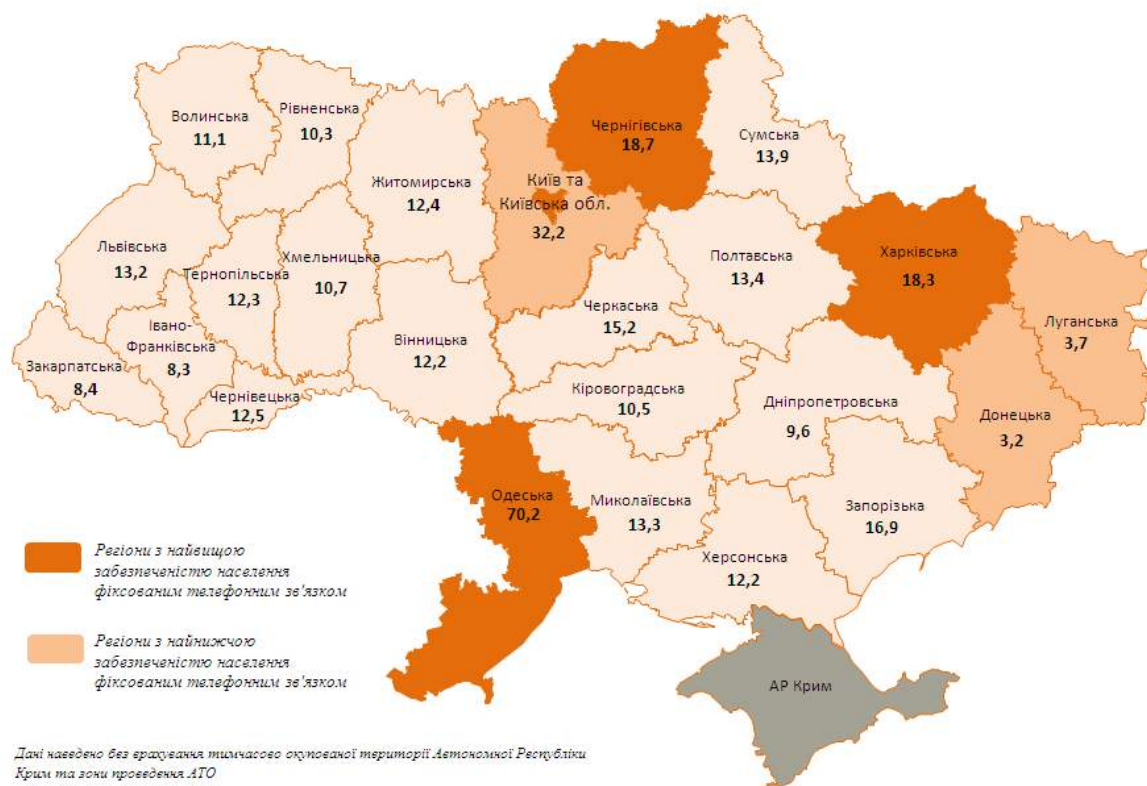
- Впровадження на телекомунікаційних мережах рухомого (мобільного) зв'язку України послуги із перенесення абонентських номерів та створення необхідних організаційних та економічних умов для впровадження послуги на мережах фіксованого зв'язку.
- Розроблення Правил здійснення діяльності в сфері телекомунікацій з метою встановлення чітких, прозорих та недискримінаційних правил та умов здійснення діяльності, на заміну діючим ліцензійним умовам.
- Запровадження контролю якості послуг рухомого (мобільного) зв'язку при проведенні заходів державного нагляду.
- Забезпечення впровадження та розвитку сучасних радіотехнологій (3G-4G), проведення тендерів на отримання ліцензій на користування радіочастотним ресурсом для впровадження радіотехнології «Міжнародний рухомий (мобільний) зв'язок ІМТ».
- Супроводження проекту Закону України «Про електронні комунікації» (реєстр. номер 3549-1 від 11.12.2015) у Верховній Раді України, а також реалізація його положень після прийняття.
- Удосконалення державного регулювання шляхом встановлення економічно обґрунтованих тарифів, в тому числі на загальнодоступні телекомунікаційні послуги, універсальні послуги поштового зв'язку, та розрахункових такс за послуги пропуску трафіка.
- Забезпечення виконання заходів, пов'язаних з реалізацією інтеграції України до ЄС, зокрема в частині імплементації Угоди про асоціацію та Порядку денного асоціації Україна – ЄС і участі у зовнішньополітичній ініціативі ЄС «Східне партнерство».

Пріоритетні завдання УДЦР на 2018 рік:

- На виконання Плану заходів щодо впровадження системи рухомого (мобільного) зв'язку четвертого покоління, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 №1232-р:
 - ⇒здійснення частотних присвоєнь для РЕЗ радіотехнології LTE (4G);
 - ⇒розроблення методики технічного радіоконтролю та вимірювання параметрів радіовипромінювання наземних РЕЗ радіотехнології LTE (4G);
 - ⇒оновлення та модернізація парку МСРК УДЦР для забезпечення виконання заходів технічного радіоконтролю РЕЗ радіотехнології LTE (4G).
- На виконання Плану заходів щодо впровадження в Україні цифрового телерадіомовлення, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26.10.2016 №788-р:
 - ⇒проведення розрахунків ЕМС РЕЗ та синхронних мереж цифрового наземного телевізійного мовлення стандарту DVB-T2.
- Участь у роботі міжнародних організацій (СЕПТ, МСЕ, у тому числі, в якості організації – члена Сектору радіозв'язку МСЕ) з метою підготовки пропозицій УДЦР до позиції Адміністрації зв'язку України на ВКР-19, Плану використання радіочастотного ресурсу України та актуалізації нормативної бази.
- З метою забезпечення висвітлення та проведення фінальних матчів Ліги Чемпіонів УЄФА 2018 року та Ліги Чемпіонів УЄФА 2018 року серед жінок у м. Києві, здійснення заходів з присвоєння радіочастот для РЕЗ іноземних користувачів та з технічного, радіоконтролю в смугах радіочастот присвоєних таким РЕЗ.
- Створення та впровадження в діяльність УДЦР автоматизованої інформаційної системи «Централізована база даних перенесених номерів» для реалізації на телекомунікаційних мережах загального користування України послуги із перенесення абонентських номерів при зміні оператора рухомого (мобільного) зв'язку.
- Введення в досвідну експлуатацію функціональних можливостей (вдосконалення) інформаційної підсистеми «Портал послуг УДЦР» з метою спрощення та прискорення процедур отримання фізичними та юридичними особами послуг УДЦР щодо видачі дозвільних документів.
- Створення системи управління інформаційної безпеки та удосконалення механізмів і засобів захисту інформації в інформаційно-комунікаційній інфраструктурі УДЦР.

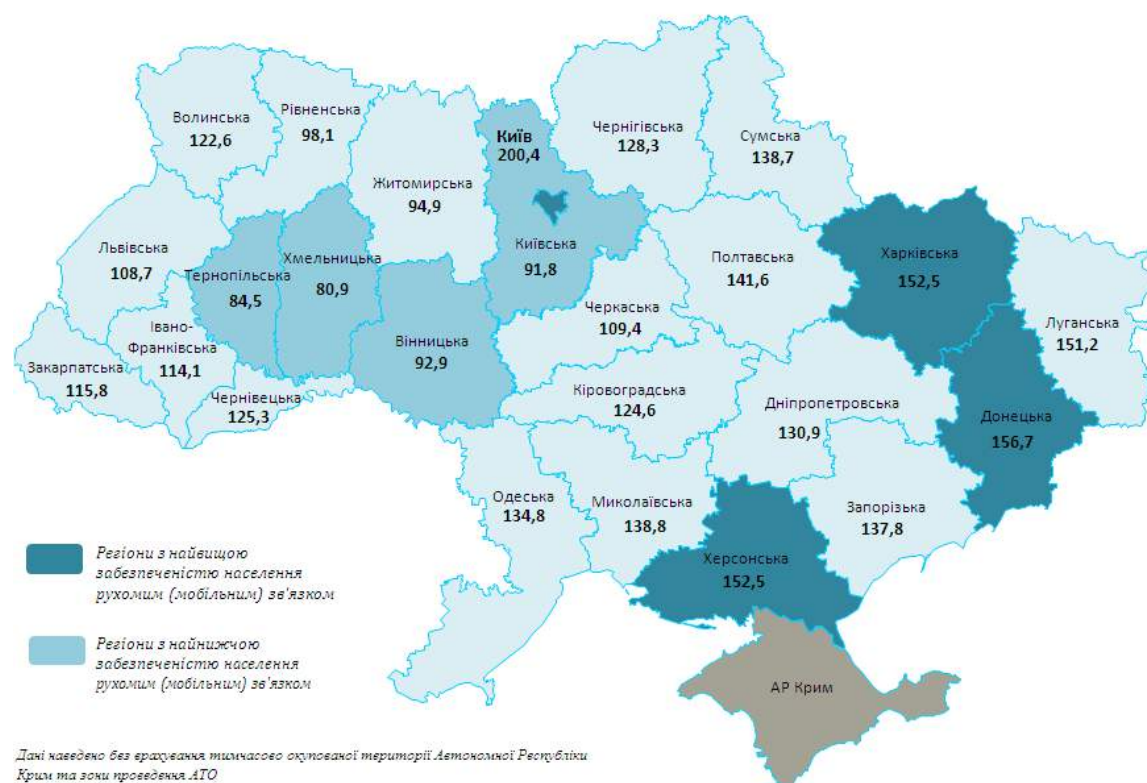
Додаток 1

Забезпеченість населення фіксованим телефонним зв'язком у розрахунку на 100 жителів, за регіонами станом на 1 січня 2018 року

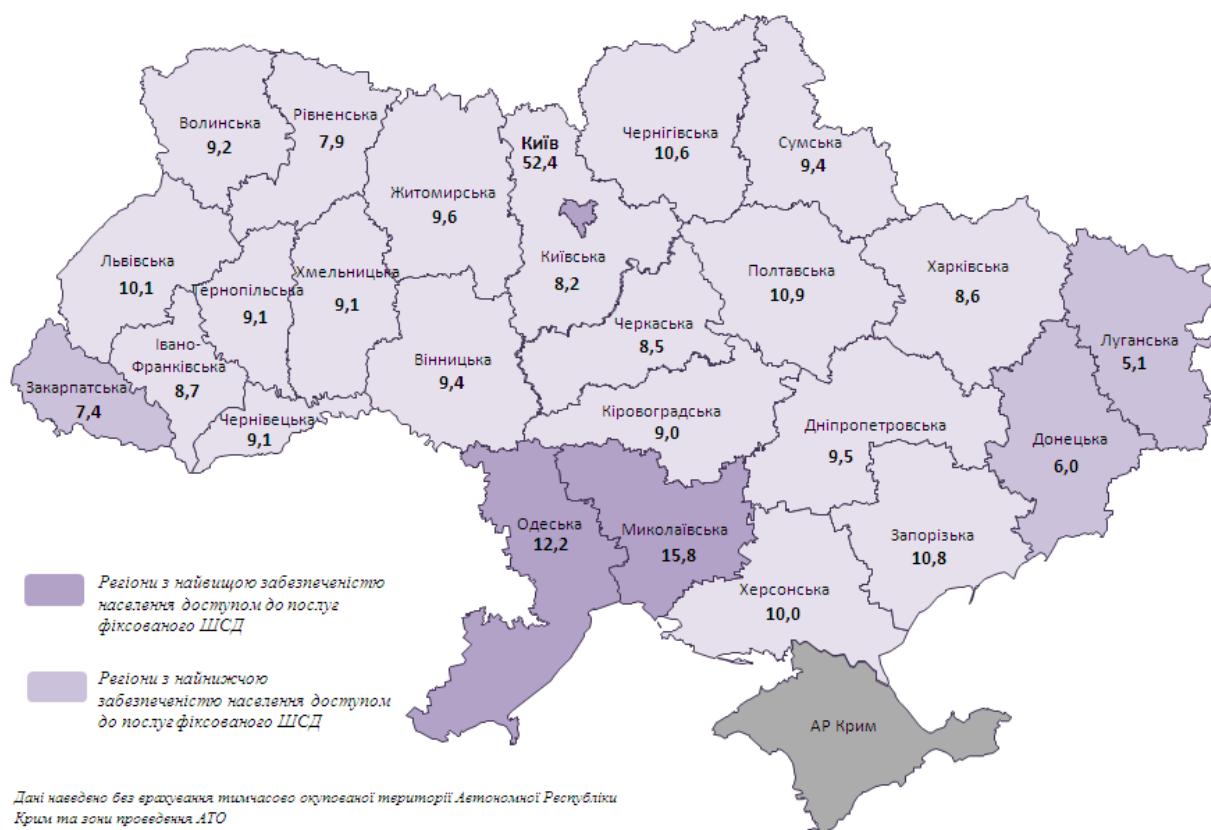
Додаток 2

Забезпеченість населення рухомих (мобільним) зв'язком у розрахунку на 100 жителів, за регіонами станом на 1 січня 2018 року

Додаток 3

Забезпеченість населення послугами фіксованого широкосмугового доступу до Інтернету у розрахунку на 100 жителів, за регіонами станом на 1 січня 2018 року

Додаток 4

Розподіл по регіонам суб'єктів господарювання, що мають право надавати послуги

№	Регіон	Станом на 31.12.17	за 2017 рік
1	м. Київ	14,6	12,5
2	Київська	5,4	0
3	Дніпропетровська	8,2	16,7
4	Донецька	6,6	12,5
5	Одеська	4,6	8,3
6	Харківська	5,9	16,7
7	Луганська	5,2	0
8	Запорізька	5,1	8,3
9	Львівська	3,2	0
10	Полтавська	6,0	4,2
11	Вінницька	3,0	12,5
12	Житомирська	2,1	0
13	Миколаївська	1,7	0
14	Сумська	1,9	0
15	Херсонська	2,7	0
16	Хмельницька	1,3	0
17	Волинська	1,9	0
18	Закарпатська	2,8	8,3
19	Івано-Франківська	3,3	0
20	Кіровоградська	1,9	0
21	Рівненська	1,4	0
22	Тернопільська	1,4	0
23	Черкаська	3,2	0
24	Чернігівська	1,3	0
25	Чернівецька	1,3	0
26	АР Крим	3,2	0
27	м. Севастополь	0,8	0

Додаток 5

Розподіл по регіонам суб'єктів господарювання, що надають послуги доступу до
Інтернет без використання РЧР (%)

№	Регіон	Станом на 31.12.17	за 2017 рік
1	м. Київ	19	21,2
2	Київська	7,4	9,5
3	Дніпропетровська	6,8	8,2
4	Донецька	8,1	4,4
5	Одеська	6,1	7,8
6	Харківська	10,4	9,2
7	Луганська	3,3	1,6
8	Запорізька	3,4	2,5
9	Львівська	5,0	3,1
10	Полтавська	3,1	3,1
11	Вінницька	3,9	12,1
12	Житомирська	1,5	0,9
13	Миколаївська	1,0	0,8
14	Сумська	1,8	0,8
15	Херсонська	0,4	0,7
16	Хмельницька	0,8	1,1
17	Волинська	0,7	0,6
18	Закарпатська	2,6	1,7
19	Івано-Франківська	2,9	2,2
20	Кіровоградська	0,7	0,3
21	Рівненська	1,5	2,2
22	Тернопільська	1,1	1,7
23	Черкаська	1,3	0,8
24	Чернігівська	1,7	2,2
25	Чернівецька	1,8	1,3
26	АР Крим	3,1	0
27	м. Севастополь	0,6	0

